

- Per Ekedahl
ny på kajen
sid 5
- Inte bara
repdragare
sid 6

Kultur SMÖCKAN

Nr 1 Februari 2000

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Hon lärmar
om skolan
sid 14
- Bra ledare
blir bättre
sid 16

En KONSTigare skola

Nu dras det i flera trådar runt om i Sverige i syfte att våra skolbarn ska få bättre möjligheter till konstnärligt skapande i skolan.

Det, sedan några år tillbaka, pågående projektet; KIL – konstarnas i lärandet, har ny luft under vingarna och laddar för nya seminarier och konferenser. Projektet syftar till att bl.a. genomföra vetenskaplig forskning på hur arbetsprocesser utvecklas och förändras med hjälp av konst som kunskapsmetod. KIL fokuserar framförallt musik, matematik, teater, bild och dans och drivs i samverkan mellan ett flertal högskolor.

Malmö högskola har fått 3,5 miljoner för att utarbeta olika former av kompetensutveckling för kultur och lärande i skolan. Avsikten är att med olika kulturella uttrycksformer öka elevernas engagemang i skolarbetet för att därefter ge förslag till innehållet i den grundläggande lärarutbildningen.

SMoK har som bekant också fått pengar för att utveckla nya former av samverkan, denna gång mellan musik- och kulturskolan, den allmänna skolan och andra kulturaktörer i samhället.

Nu filas på former för ett skolutvecklingsprojekt som ska presenteras under våren.

Tuffast är ändå lilla Ljusdal som härom veckan gick ut i TT med att alla kommunens skolor i Ljusdal ska bli musikskolor.

KONSTigare än så kanske det inte behöver vara?

[Signature]
STEFAN ANDERSSON

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Annorlunda Musikhögskola	9	Nytt i undervisningen	15
Kort från SMoK.....	3	Insändare	10-11	Chefer i skolbänken.....	16
Med egen konsertlokal	4	Musiklärarmässa	12	Gammalt och nytt i harmoni.....	19
Lägger till vid Nybrokajen	5	Kort från hela landet	13	Kulturnytt.....	22
Bland byxor och rep.....	6-8	Chockad av skolan	14	Porträttet	23

Kultur SMOCKAN

KULTURSMOCKAN

CEWE-FÖRLAGET
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE

Stefan Andersson
0660-825 22

stefan.ason@telia.com

REDAKTÖR

Ulf Eklund
0660-105 17
ulf.eklund@faceit.se

ANNONSANSVARIG

Jan Dylicki
0660-26 61 05

jan.dylicki@cewe.se

REPRO

PRODUKTION

TRYCK

CEWE-Förlaget/Daus, Bjästa

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Nils-Gunnar Nilsson

Daniel Hellström

Jonas Andersson

Håkan Sandb

Greger Jacobsson

Torbjörn Neiman

Nils Hansson

Ambjörn Hugardt

OMSLAGSFOTO:

Håkan Nordström

SMoK

Kultursmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK

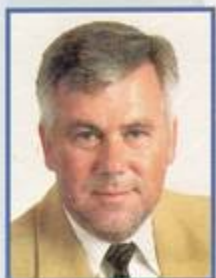
Kultursmockan nästa nummer: v. 7.
Manusstopp för annonser: 3 mars.

**Tipsa
Smockan!**

Tel: 0660-105 17
070-643 93 31
Ulf Eklund

Det gick ju bra!

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –

världen, trots allt!

Vi är i 2000 talet!
Och elevregistren och alla word-dokument följde med oss, trots varnande och ord från den samlade kåren av datakonsulter. De tjänade en hacka och vi fick med oss elevregistren. Det kanske finns en viss rättvisa i

ren!
Tillåt mig nu för ett kort ögonblick att fästa uppmärksamheten på de något kortare tidsperspektiv som nuvarande SMoK-styrelse och dess idoga tjänstemän använder sig av:

✓ Rikskonferensen i Karlstad närmar sig och jag lovar att arbetsgruppen som planerar denna har lagt ett program som kommer att kunna nå upp till förra årets succékongress.

✓ Kontakter med politiker och tjänstemän angående förslaget till ny lärarutbildning fortgår med ambitionen att understödja SMoKs remissvar. (se hemsida)

✓ Vår kontinuerliga temperaturmätning på musik- och Kulturskolan genom vår enkät sammanställs nu för fullt och kommer att redovisas den 22 februari. (se hemsida)

Det var tre exempel på projekt som just nu är aktuella. Därtill det aldrig sinande arbetet med att informera och påverka beslutsfattare och media på nationell nivå om vikten av ett utvecklat lokalt arbete i musik- och kulturskolan.

Med andra ord kommer SMoK att, med samma entusiasm och glädje som på 1900 talet, driva musik- och kulturskolefrågorna in i 2000 talet.

Gott Nytt är alla smockanläsare och SMoK medlemmar! Eller gott nytt nillennium, om vi ska greppa stora dragen i vår tideräkning.

Och visst är det ett spännande perspektiv, 1000 år! Jag undrar om det finns musik- och kulturskolor om ungefär 33 generationer, om Mozarts klarinettkonsert fortfarande är en del i ett levande kulturarv eller om de begrepp och former, som konsten använder sig av i dag, är totalt förändrade?

Den idoga smockanläsaren lär få veta; om sådär 6000 nummer. Sensmoralen är alltså: teckna långprenumeration på Smockan – där finns sva-

Smockan lägger kulturpuzzel

- medlemmar i SMoK
- Senast anslutna medlemmar!
- Kommuner som saknar musik/kulturskola

STOR-GÖTEBORG

STOR-STOCKHOLM

STOR-MALMÖ

Antalet medlemmar i SMoK har ökat till att i dag omfatta 202 kommuner. Nya kommuner är Motala, Mölndal, Oxelösund, Partille och Varberg.

Gå med och lägg din bit till kartan. För ett starkare kultursverige!

Hej, Eva Öhrström. Får jag ställa några frågor?

– Det går väl bra.

Först tänkte jag i efterhand gratulera till att din bok "Elfrida Andrée ett levnadsöde" blev nominerad till det finaste bokpriset – en August för en tid sedan. Det är väl inte ofta en bok om en kvinnlig musikpedagog får en sådan uppmärksamhet?

– Nej verkligen inte. Men boken handlar inte om musikpedagogik utan har en musikhistorisk utgångspunkt.

Men du är väl musikpedagog?

– Ja, det är jag. Jag har arbetat på musikskolor, gymnasier och på musikhögskolan i Göteborg. Sedan 1988 är jag på KMH i Stockholm. Nu är jag tillförordnad professor på MPC, Musikpedagogiskt Centrum, som är en del av Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Hur tycker du att forskningen inom musikområdet utvecklas i landet just nu?

– Forskningen inom vårt område ökar snabbt. Det finns musikpedagogisk forskning i Piteå, Stockholm, Örebro och Malmö. I Göteborg startas nu även en konstnärlig doktorandutbildning som kan bli mycket spännande. Där skall de olika konstnärligt inriktade högskoleutbildningarna i Göteborg samsas kring ett antal doktorandtjänster. Liknande tankar finns också i Stockholm.

Idag är det ju ett stort glapp mellan forskarvärlden och praktiken ute i landet. Hur tror du det går i framtiden? Kommer fler lärare att forska framöver?

– Ja, det tror jag. I exempelvis LUK-Lärarutbildningskommitténs utredning, föreslår de att fler lärare skall forska. Jag tror också att efterfrågan på forskarutbildning kommer att öka. Det är konstigt att så få musiklärare forskar. Många kanske inte tänker på att forskningsområdet inom musikpedagogiken är så brett. Det kan handla om klassundervisning, den frivilliga undervisningen, folkbildning, historiska aspekter eller vara teoretiskt inriktad inom pedagogik. Inom flera av dessa områden finns det mycket lite gjort. Det finns ett stort behov av fler forskande lärare!

Men hur mycket av det som görs inom forskningen når ut till lärarna?

– Det är inte så lätt, men jag tror att facktidningarna är den bästa förmedlaren. Jag tycker att Smockan borde ha en artikelserie där en forskare presenteras i varje nummer. Börja t.ex. med Gunnar Heiling i Malmö som snart skall disputera på en avhandling om en blåsorkester där han själv deltagit i flera år. Snart kommer också en lic-avhandling kring musikerterapi.

Det tycker jag låter som ett förslag vi skall bolla över till Smockans eminente redaktör.

Hej då, och tack för intervjun.

– Tack själv.

Vid luren: Håkan Sandh

Smockan hälsar på i Norrköping:

En egen konsertlokal kan få musikskolor i landet skryta med. Men det kan Norrköping som ofta utnyttjar lokalen till repetitioner skolföreläsningar av alla slag. Foto: Ulf Eklund

”Musik är ett sätt att vara tillsammans”

-Av Ulf Eklund-

Rektor Rolf Ottingius välkomnar och säger:

- Här anser vi att musik är ett sätt att vara tillsammans.

Kan ibland betecknas som självklart - men det känns stort på något sätt.

Den egna konserthallen ger uttrycket en innebörd.

- Dagtid är det Musikgymnasiet som bedriver utbildning och vi tar vid när skoldagen är över, säger Per Wingren och berättar stolt om den egna konsertlokalen.

Stolt har han anledning att vara. På den fronten är det nämligen få musikskolor som har det så väl förspant som Norrköping. När stadens symfoniorkester, 1995, flyttade ut för pampiga Louis de Geer-hallen fick musikskolan rätten att fritt disponera den gamla konstnerbyggnaden.

- Tidigare hade vi bara råd att hyra den vid två-tre tillfällen under året. Nu kan vi utnyttja den hur mycket vi vill, behöver inte fråga någon, och det är naturligtvis oerhört betydelsefullt, säger Rolf Ottingius.

UPPDRAGSVERKSAMHET

Musikskolan vill ge hela Norrköping sång och spel med hjälp av ämnesundervisning, kör-, rytmik- och vuxenverksamhet. Skolans ungdomsorkestrar, i sina röda uniformer, har knappast någon kommunmedborgare undgått.

- Vi medverkar ofta vid invigningar och andra festliga arrangemang där musiken står i centrum. Att uppträda offentligt är en del i undervisningen och viktigt för att visa omgivningen att vi lever, säger Per Wingren och fortsätter:

- De är tjänster vi erbjuder kommunen, företag och andra skolor. Verksamhet vi tar betalt för.

I årskurs 4 börjar elevernas kontakt med musikskolan. Terminsavgiften är 800 kronor och trots att elevantalet, sedan tidigt 80-tal, sjunkit med cirka 1 700, står närmare 300 musikhungliga elever på kölistan.

- Det är naturligtvis inte bra och synd om dem som inte får plats. Men ur ett politiskt perspektiv är det bra med ett tydligt bevis på efterfrågan, säger Rolf.

Förutom en egen konserthall har ni annat att vara stolta över. Bland annat afromusik- och stråkverksamheten.

När ni vill visa er bästa sida - vad plockar ni fram då?

- Vi resonerar inte så. Här har alla samma värde, svarar Rolf och Per nickar instämmande.

Också det ett självklart svar - till och med en klyscha.

Men även det känns stort.

MUSIKSKOLAN NORRKÖPING

Kommunalt anslag: 9 900 000 kr.

Omsättning: 16 000 000 kr.

Rektor: Rolf Ottingius.

Biträdande rektor: Per Wingren.

Utbud: Musik.

Hemsida: www.norrkoping.se

**Blåsare
handlar hos
MUSICA**

blåsexperten ab.

Sveriges m(b)esta uthyrare
på

BLÅSINSTRUMENT

Försäljning

Allt i tillbehör

Köpmangatan 5

572 30 OSKARSHAMN

Vi hörs! 0491-120 40

www.musica-blasexperten.se

Musikskolan i Norrköping står på stadiga fötter och har en relativt fast förankring bland lokala politiker och övriga beslutsfattare. Det är ingen vid-sidan-om-verksamhet vi besöker - istället en väl fungerande organisation med en rutinerad duo vid spakarna.

Rolf började i Sala, fortsatte i Skövde, och har sedan 1971 basat i Norrköping. Musikskolerektor har varit hans enda yrke - så att kalla honom för landets meste i den befattningen är ingen vidlyftig utnämning.

Och biträdande rektor, Per Wingren, har 13 år i gamet.

- Vi känner varandra ganska väl i det här laget och samarbetar på ett bra sätt. Som så många andra brottas vi med budgeten, men verksamheten fungerar tillfredsställande, säger Rolf.

Musikskolan i Norrköping har 60 lärartjänster, vilket innebär drygt 40 årsarbeten. Det kommunala anslaget är närmare 10 miljoner kronor och cirka 3 700 elever tar del av verksamheten varje vecka.

MITT I SMETEN

I likhet med många kultur- och musikskolor flackar lärarna vida omkring bland grundskolorna i kommunen, men det där med "ingen vid-sidan-om-verksamhet" är både bildligt och bokstavligt talat. Vid Södra Promenaden, i anslutning till övriga skolbyggnader, bedrivs verksamheten i Kristinaskolan - en tidigare folkskola med anor från 1883. Lokalerna samutnyttjas med Musikgymnasiet och trots att det är ganska slitna lokaler, känns det gediget och snudd på hemtrevligt.

Ny på Rikskonserter

-Av Ulf Eklund-

Per Ekedahl.

Där har du nye chefen för Rikskonserter barn- och ungdomsavdelning.

Och efterträdaren till Kerstin Fondberg.

- Det här är en utmaning. Jag ser verkligen fram emot den, säger han.

Per Ekedahl utbildade sig till musikalärare vid Musikhögskolan i Stockholm och har arbetat såväl vid grund- som kulturskola. För närvarande arbetar han i Växjö som verksamhetsansvarig/samordnare inom Utvecklingscentrum för barn- och ungdomskultur – med ansvar för Blekinge, Kronoberg och Kalmar län.

Ett uppdrag som i grova drag innebär kunskapsupbyggnad – information om hur regionen bedriver kulturverksamhet för barn och ungdomar – i form av projekt och utvecklingsarbete samt med en nära kontakt med kulturforskningen.

- Det här jobbet har jag haft i knappt fyra år och det har varit oerhört inspirerande. Den typen av jobb får man inte så många gånger under livet, säger Per som tillträder sitt nya arbete efter påsk.

UTVECKLA NÄTVERKET

Han är tämligen insatt i den kommande verksamheten. I sin nuvarande uppgift har han med sin företrädare, Kerstin Fondberg, haft löpande kontakt och har även tjänstgjort vid Rikskonserter regionkontor i Norrköping. Men huruvida hans återinträde i Rikskonserter verksamhet kommer att innebära förändringar, vill han inte uttala sig om:

- Åtminstone inte i det här läget. Det är för tidigt att prata om det redan nu, men så mycket kan jag säga att jag kommer att verka för att utveckla nätverksarbetet ytterligare. Det är en svårighet, men oerhört viktigt att hålla kontakten med hela landet.

Innebär det att du kommer att resa i stor utsträckning?

- Med hjälp av dagens teknik finns det många sätt att bedriva nätverksarbete, men för mig handlar det mest om en attityd. Att verkligen ha en öppen sådan till länsmusikstiftelserna och till andra organisationer som exempelvis SMoK.

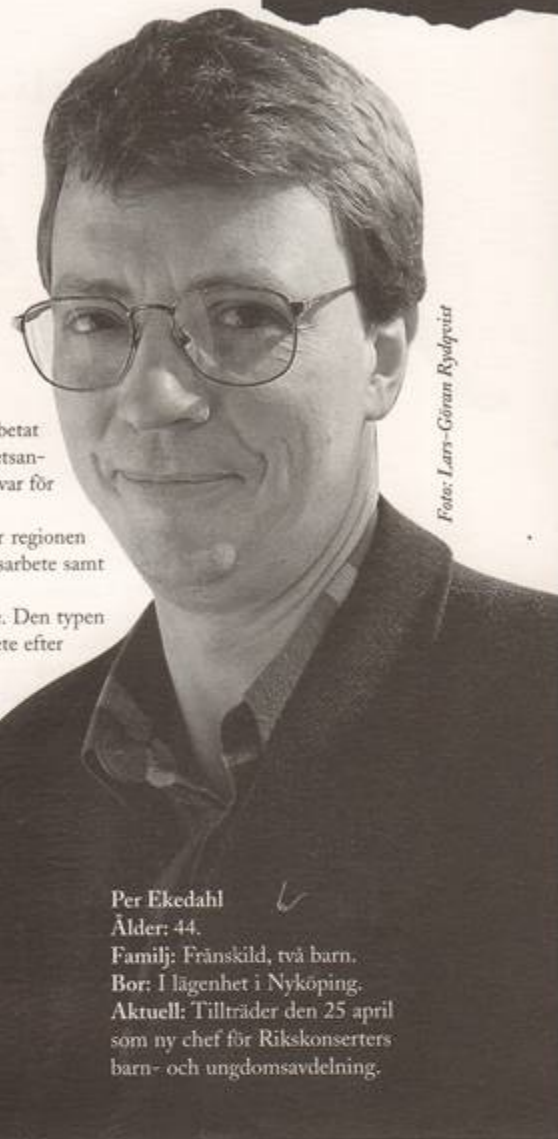

Foto: Lars-Göran Rydqvist

Per Ekedahl

Ålder: 44.

Familj: Fränskild, två barn.

Bor: I lägenhet i Nyköping.

Aktuell: Tillträder den 25 april

som ny chef för Rikskonserter barn- och ungdomsavdelning.

Konfrontation mellan traditioner

-Av Ulf Eklund-

Barn och ungdomar i det mångkulturella Sverige bär på en enorm kraft.

På Stockholms Stads Kulturskola försöker man ta tillvara det med hjälp av ett purfärskt projekt: Världsmusik och dans.

Under vårterminen genomför Stockholms Stads Kulturskola ett pilotprojekt med syfte att finna former för en kontinuerlig verksamhet kring världsmusik och dans. Förhoppningen är att detta ska utvecklas till ett kontaktnät av verksamma musiker och dansare inom ett flertal etniska traditioner.

Det handlar med andra ord om att åter skapa och vidareutveckla en verksamhet som lades ner för snart tio år sedan. Under hela 80-talet drev nämligen den dåvarande kommunala musikskolan undervisning i saz, kantele, bouzouki samt sydamerikansk musik – något som de senare årens omorganisationer inte lyckats återuppväcka.

Projektet ska ge verksamheten en nöd-

vändig och efterlängtat knuff.

- Vår målsättning är att skapa kreativa mötesplatser för såväl pojkar som flickor med olika social och etnisk bakgrund. Världsmusiken ska komma till alla delar av Stockholm och tanken är att vi samarbetar med stadens övriga konstnärliga och kulturella liv, berättar projektledaren Sofie Aspeqvist.

STARTADE I BREDÅNG

Hon förbereder en serie seminarier/workshops med infallsvinklar på världsmusik, dans och mångkultur i ett pedagogiskt och konstnärligt perspektiv. Seminarierna vänder sig till Stockholms Stads Kulturskolas lärare, men är även öppna för de konstnärliga högskolornas pedagoglinjer samt för de SMoK-anslutna musik- och kulturskolorna.

Projektet startade i en grundskola i Bredäng, årskur 5-9, med en introduktion samt workshops av västafrikansk musik och centralafrikansk körsång. I samband med introduktionen blev barn och ungdomar erbjudna att kostnadsfritt, på fritiden, delta i dans- och musikverkstäder.

- Samtidigt bedriver vi ett planeringsar-

bete mellan de afrikanska pedagogerna och musikalärarna på kulturskolan. Vi förbereder en gemensam musik- och dansföreställning med namnet "131 – från Kaos till Kosmos", som har premiär lagom till kulturskolans festival, 2-9 april, fortsätter Sofie Aspeqvist.

TVÄRKULTURELLT MÖTE

Föreställningen blir ett tvärkulturellt möte mellan olika dans- och musiktraditioner med improvisation som bärande moment. Förutom kulturskolans musikalärer och de västafrikanska musikerna och dansarna knyts också en kurdisk, turkisk eller assyrisk musiker eller grupp till föreställningen. Enligt kulturnämnden är det inte många som vet vad världsmusik är. Därför har de ändrat namnet till icke-västeuropeisk musik. Vad tycker du om det?

- Ärligt talat är jag trött på det där snacket. Världsmusik är vedertaget, så vi fortsätter med det namnet, säger Sofie Aspeqvist.

PASSION för teater

-Av Torbjörn Neiman-

Jag vet inte hur många av läsarna som har träffat eller arbetat tillsammans med professionella teater tekniker.

Men en sak är säker:

Det är fascinerande möten.

Dessa tekniskt drivna och innovativa kreatörer är en mycket viktig del av den moderna teatern. De är minst lika mycket konstnärer som någon regissör, koreograf, scenograf eller skådespelare.

De är artisterna som jobbar när alla andra sover, men som aldrig eller mycket sällan – tar ett publiktack från scenen. Likväl är de helt oundgängliga och mycket skickliga. Teater tekniker; inspicienten, scenmästaren och deras medarbetare är länken mellan scenografens/regissörens bildmässiga utgångspunkt och verkligheten. Teknikerna förverkligar drömmarna.

SKIFTANDE BEHOV

Det är svårt att värdera hur mycket tekniken betyder för en teaterföreställning och teknikbehovet är mycket skiftande. En scenografiskt enkel föreställning som "Lång dags färd mot natt" har ett mycket mindre teknikbehov än sådana föreställningar som "Fantomen på Operan" och "Miss Saigon".

Självklart kan man spela Miss Saigon i stort sett utan teknik, men ärligt talat: Vad vore pjäsen utan helikoptern? Syntesen av bullret, musiken, stressen och som kronan på verket en "riktig" fullstor helikopter som kommer nerfärdande med rotorerna vispande är inte något som är kommersiellt tillrättalagt för att dra en stor publik, utan ett stycke teaterkonst på hög nivå.

Scenen ger en delaktighet i panikkänslan vid en av världshistoriens mest omfattande evakueringar som i sitt slag är svår att slå.

Det viktigaste som teknikerna skapar är dock inte allt det där märkvärdiga som syns, utan det som inte syns. Att du som publik förs in i nya rum, nya miljöer, nya tider och nya skeenden till och med under pågående spel utan att du riktigt vet hur det har gått till är det som är den egentliga konsten.

BRED ERFARENHET

Jag sökte upp några gamla arbetskamrater från min tid vid teatern

i Stockholm, alla med bred erfarenhet av teater teknik på hög nivå: Anette Isaksson (30), Nina Richter (36) och Jarl (Jalle) Erson-Wester (35).

Vad är din egentliga profession – titel?

Nina och Jalle:

– Scenmästare med ansvar för dekor och teknik utom ljus och ljud samt för personalen som sköter detta.

Nina berättar att hon ofta arbetar som inspicient och att hon tidigare arbetat med i princip allt som försiggår bakom scenen: Mask, peruk, kostym och ljus.

Anette:

– Jag kan egentligen kalla mig för ljussättare, men arbetar numera oftast som inspicient.

Neiman har kikat in bakom scenen.

Vad gör en inspicient?

Anette:

– Inspicienten är föreställningsansvarig och planerar repetitioner och föreställningar. Inspicienten är också ansvarig för närvaro och löneunderlag. Inspicienten ska samordna de konstnärliga önskemålen med tekniska och övriga behov och se till att allt flyter. Under själva föreställningen är det sedan inspicienten som "kör" föreställningen d.v.s. att efter manus eller partitur, se till att dekorflyttningar och scenerier sker på rätt sätt och på rätt tidpunkt. Detta kallas att "cua" föreställningen. Inspicienten är också länken mellan scen och produktionskontor.

Varför blev du teater tekniker?

Nina:

– Jag växte upp vid teatern. Min mamma var teater vaktmästare på Folkan i Stockholm och jag följde med henne dit redan från 9-10 års ålder, d.v.s. i mitten av 70-talet. Jag kom rätt snart att fungera som Peter Harryssons privata påkläderska och blev kompis med honom. Eftersom jag började så tidigt så hann jag faktiskt träffa många av de gamla teater personligheterna; Stig Järrel, Rolf Bengtsson... I nionde klass valde jag att prya på en frisersalong och tyckte att det var så kul att jag istället för att gå gymnasiet började som lärning och perukmakare på Riksteatern. Vid sidan av det jobbade jag också kvar på Folkan på kvällarna. Ja, sedan har jag blivit kvar vid scenen och det har väl egentligen aldrig funnits något annat än teatern för mig.

Jalle:

– 1983 frågade en kompis om jag kunde hjälpa till vid en amatörföreställning. Fram till 1986 arbetade jag extra mer eller mindre oavlönad vid olika mindre före-

...de är artisterna
som jobbar när alla
andra sover

REVOLUTIONERANDE
NYHET

LYSSNA OCH LÄR av hjärtans lust.

"FRÅN ÖRA TILL HJÄRTA", av Lennart Winnberg, bygger på en ny pedagogisk metod för instrumental- och gehörsundervisning. En unik kombination av att spela efter gehör, läsa a vista, skriva ner melodier och improvisera.

Ett levande komplement till befintliga spelböcker. Boken passar samtliga instrument, alla åldrar och alla färdighetsnivåer. Den kan användas både för självstudier och i gruppundervisning, ensemble och orkester.

Utkommer i februari år 2000.

Pris, bok och CD: 195:- inkl moms

Musica Bassa

Tel: 0200-110 310. Fax: 031-46 20 80.

E-post: lennart@winnberg.o.se www.winnberg.o.se

ställningar och sedan alltmer professionellt (och avlönat) från 1986. Man kan säga att jag halkade in på teatern. Jag hade egentligen ett kombinerat musik- och teknikintresse och hade långt gångna funderingar på att bli ljudtekniker. Jag sökte till och med till en stor ljudteknikerskola i Tyskland, men blev alltså kvar vid teatern.

Anette:

– Min bana vid teatern började i Luleå där jag hade en kort "karriär" som amatörskådespelare. En tillfällighet förde mig bakom scenen där jag fick hjälpa till att hänga ljus. Intresset för ljussättning vaknade och jag sökte och kom in på DI:s tvååriga teaterteknikerutbildning med ljusinriktning. Efter det var det inga större problem att få jobb i Stockholm och sedan jag gick ut har jag arbetat vid ett antal scener: Berns, Stadsteatern, Riksteatern, Göta Lejon och nu Cirkus.

Hur börjar man och hur kommer man in i yrket?

Alla tre säger att det ofta är tillfälligheter och "bananskal" som styr. Teater är också en mycket snabbverkande och starkt vanebildande "drog". Har man väl provat så är man ofta fast.

Vilken sorts anställningsvillkor har man?

De allra flesta har projektanställningar av olika längd och omfattning. Man jobbar på kontrakt så länge som repetitioner och föreställningar pågår samt en kort tid efter sista speltillfället.

Är föreställningen en publikmagnet så går den länge, är den inte det så kan den läggas ner efter bara ett par månader. Det finns ytterst få som är fast anställda, men huvudteknikern, scenmästaren, är ofta fastare knuten till teatern och arbetar på samma scenproduktion efter produktion.

Nämn någon speciell produktion som varit extra spännande?

Både Jalle och Nina nämner speciellt två föreställningar där de båda arbetat tillsammans: Bröderna Lejonhjärta och Miss Saigon. Båda föreställningarna drevs fram under stark press med mycket intressant teknik.

När Miss Saigon sattes upp i Stockholm gjordes det på en scen som egentligen var alldeles för liten. Likväl så lyckades vi göra en "mönsterföreställning" som ägarna till Miss Saigon i London använde som föreläsningsexempel. Det var t.ex. så tätt med all dekor att det hela fungerade som ett sådant där spel med 15 brickor och ett hål.

Måste man vara mycket fixare – uppfinnare?

Samfällt JA, från alla tre. Som Nina mycket träffande uttrycker det: "Utan Tesaband står man sig slätt". Jalle understryker att man

måste vara både uppfinningsrik och en mångsysslare.

Anette skjuter in att man måste vara duktig på att improvisera, att fatta snabba beslut och att man måste vara en god pedagog som är ytterst stresstålig och noggrann.

Vad är det svåraste i yrket?

Anette:

– Det svåraste är att hålla alla bollar i luften samtidigt. Det är oerhört mycket funktioner och personer som ska synkroniseras och det är mycket lätt att glömma något. Sedan är det ett stort problem när t.ex. en repetition drar över tiden. Det kanske står en hel drös snickare eller målare och väntar på att få göra sitt jobb när repetitionen plötsligt blir en timme förlängd...

Nina:

– De gånger som det "strulat" ordentligt har det självklart varit besvärligt och irriterat men det är också stunderna av intensivt problemlösande som man minns med störst glädje.

Jalle:

– Det som i längden är det svåraste är att motivera och kraftsamla den personal som jag ansvarar för. Det är så lätt att tro att alla har samma besjälade inställning till teatern som jag själv har.

Tråkiga stunder som alla tre har varit med om är också när en tekniskt och kanske skådespelarmässigt krävande scen efter ett enda försök stryks av konstnärliga skäl. Mången gång har dagar och nätter av arbete och stora ekonomiska resurser strukits bort någon av de sista repetitionerna innan premiär. Scenen behöver inte ens vara misslyckad för att strykas.

Den kanske bara "inte behövs".

Vad är det roligaste i yrket?

Anette:

– En föreställning som fungerar bra med god stämning och där dialogen mellan personalgrupperna är god samt givetvis en nöjd publik.

Jalle och Nina:

– När komplicerade tekniska arrangemang fungerar och när teknik flyter omärkligt men snyggt. Fast när problem uppstår som man lyckas lösa är det också skojigt. Att med en snabb och professionell insats rädda svåra situationer som uppstår är stimulerande. Givetvis går man inte och önskar att problem ska uppstå, men...
Berätta lite om riskerna. Är det farligt?

Alla tre säger att det finns stora risker men att man är mycket medveten om dem.

Forts. nästa sida

DET ÄR DAX NU!! -att planera orkesterns klädsel

Personliga besök
och visningar

Specialkollektioner för:

- Musiker
- Dansare
- Körsångare

Sventorpsliden 7
412 74 Göteborg
Tel: 031-404030
info@brohalldesign.se
www.brohalldesign.se

Gislaved Drum & Drill Corps

carina
brohall
DESIGN AB

Barn och Ungdomskörstämman
i Skinnskatteberg
5 - 7 maj 2000

Körstämman i Skinnskatteberg
16 - 18 juni 2000

För vidare information se vår hemsida
www.skinnskatteberg.se

De som arbetar på en teater är t.ex. de enda som får arbeta under hängande last utan att använda skyddshjälm (tänk er Jan Malmström i Spelman på Taket iförd orange bygghjälm).

Det är många hundra kilo som hänger i taket ovanför en scen; ljus, ljud, kulisser...

Det som är riktigt farligt är att bryta repeterade mönster och till exempel gå fel väg över scenen. Säkerheten på en teater bygger på att alla går, står och placerar sig exakt som de har repeterat.

Det är därför också strängt förbjudet att t.ex. gå över scenen utan lov i paus. Innan man går in på scen så måste man alltid få klartecken. Anette påpekar också att det är lika farligt om dekor blir felplacerad så att en skådespelare springer in i något som aldrig stått på den platsen förut.

Finns det någon utbildning som är extra lämplig för att bli teatertechniker?

Det finns en tvåårig utbildning i teatertechnik på Dramatiska Institutet, men de flesta som jobbar har gått "den långa vägen" och lärt sig genom erfarenhet.

Har du någon gång längtat efter att stå på scen istället för bakom?

NEJ, från alla tre. Teatern och livet där ger massor av kickar, men det är inte säkert att den ultimata tillfredsställelsen är att själv visa sig för publiken.

Vi talar vidare en stund om den nya tekniken inom teatern. Datastyrt ljus har länge funnits, men nu blir det också allt vanli-

gare med datastyrt ljud och datastyrda kulisser och dekorvagnar. Idag kan man placera ett hus, en vägg, ett berg eller något annat på en vagn som drivs av en liten elmotor och som styrs av ett data-program.

Sedan kan dekoren komma in på scenen enligt vilket rörelsemönster som helst utan att någon behöver skjuta på. Ett hus kan t.ex. öppna sig, dela sig och fara ut från scenen åt två eller flera olika håll helt utan handkraft. Detta öppnar fantastiska möjligheter och Jalle och jag fantiserar om att t.ex. kunna styra cuerna med hjälp av ett Midi-interface som ger signaler på vissa sekvenser i musiken eller t.o.m. på en talad replik.

Vi går mot en teater som förvisso behöver färre "repdragare" men som behöver fler utbildade tekniker.

OLIKA TANKESÄTT

Jalle leder resonemanget vidare och beskriver de problem som ofta uppstår genom att scenografer och regissörer ofta tänker på ett enbart konstnärligt vis och tekniker på ett mer tekniskt vis. Jalle efterlyser en scenografutbildning som innehåller mer teknisk träning och grundorientering.

Jalle tror att det konstnärliga resultatet skulle bli ännu bättre om det från början fördes en dialog kring vad som är möjligt och hur det lättast genomförs. Mycket pengar, tid och kraft skulle

sparas om den tekniskt/konstnärliga dialogen fördes på ett mer konstruktivt sätt redan på planeringsstadiet.

Här invänder Anette att det också är viktigt att konstnärerna får ha de där vansinniga idéerna och att en fullständigt tokig idé faktiskt oftast går att genomföra. Utan scenografens/regissörens mod att vara "vansinnig" skulle man kanske aldrig komma att prova det där nya som sedan bildar skola.

Vi konstaterar sedan tillsammans att teatern i många stycken fortfarande är lite gammaldags. En värld fylld av många heligheter, tabun och massor av "så har vi aldrig gjort".

MAKALÖS KÄNSLA

Hur man än vänder och vrider på det och hur jobbigt det än blir somliga stunder så finns det trots allt inget som slår känslan av att vara med och genomföra en premiär och känna att föreställningen "slår". Känslan av omedelbar belöning när publiken gråter, skrattar, applåderar eller jublar är makalös.

Känslan av att "föda" en föreställning och förstå att publiken älskar den är oslagbar. Vid premiärdags är man oftast helt utmatad men mycket lycklig. Den feedback man får när en så oerhört komplicerad organisation får att fungera perfekt in i minsta detalj är stark.

Så komplicerad logistik och en så komplicerad organisation med så avancerat samarbete är det få verksamheter i världen som kan visa upp maken till.

Vi som en gång varit där kommer alltid att återvända... "The Show must go on!"

obligatorisk kulturskola?

Med musik, dans, bild-form, berättande, teater

I Vansbro kommun finns en politisk vision där kulturen förväntas fungera som en "utvecklingsmotor". Som ett led i att förverkliga den visionen startar vi nu en obligatorisk kulturskoleverksamhet som ska komplettera och förstärka den ordinarie verksamheten i våra förskolor och skolor.

Vi startar i augusti och söker Dig som är

**Musikpedagog
Danspedagog
Bildpedagog
Drama/Teaterpedagog**

Omfattningen på tjänsterna inom kulturskoleverksamheten är 50-75%. Vi är öppna för diskussioner och kombinationer med musikskola, grundskola och gymnasieskola (estetiskt program) för att skapa större tjänster.

Du som söker har: kompetens inom Ditt specialområde, erfarenhet av arbete i barngrupper, god samarbets- och organisationsförmåga, förmåga att inspirera och entusiasmera, tillgång till egen bil.

Vi erbjuder Dig: ett spännande och utvecklande arbete, nära samarbete med entusiastisk personal, stort utrymme för egna idéer och initiativ, en kartläggning av nuläget att utgå ifrån, stöd i uppföljning och utvärdering.

Tillträde: 1 augusti 2000

Frågor: Kontakta gärna rektor Agneta Stolpe, 0281-75 125
barn- och utbildningschef Claes Berglund, 0281-75 055
Läraryrket Monica Berglund, 0281-75 090

Välkommen med Din ansökan till: Vansbro kommun, Barn- och utbildningsenheten, 780 50 Vansbro. **Sista ansökningsdag:** 2000-03-28

LITEN ORDLISTA FÖR TEATEROSKULDER

Cue, cua – Att ge signal eller gå på given signal för en entré eller ett dekorskifte.

DI (Dramatiska institutet) – Högskola i Stockholm för scenografi, regi, ljus, ljud och teatertechnik. På DI utbildas både för filmens och scenens värld.

Inspicient – Ansvarig för föreställning.

Koreografi – Rörelsemönster på scenen, inte bara i form av dans.

Sceneri – Det som händer på scenen, dvs hur skådespelarna går, står och sitter.

Scenmästare – Chef för dekor och tekniker, ansvarig för scenen.

Scenografi – Dekorens konstnärliga utformning. Scenografen är dekorens konstnärliga formgivare.

SMI

skola i ständig förändring

– Av Nils-Gunnar Nilsson –

I 40 år har Stockholms Musikpedagogiska Institut, (SMI), som grundades av Madeleine Uggle, varit ett välkänt begrepp i landets musikhögrekretsar. Ett par tusen musikhögskolor har fått sin pedagogiska utbildning på skolan. Räknar man dessutom alla kortare kurser av olika slag, så blir den summan avsevärt mycket större.

En av grundmålsettingarna med SMI har från start varit att utrusta befintliga musikhögskolor med pedagogisk kompetens. Det fanns tidigare ett stort behov av detta. I dag är verkligheten en annan. Antalet musikhögskolor som inte har pedagogisk utbildning är betydligt mindre.

Betyder det att SMI har fullgjort sitt uppdrag och att verksamhetsidén numera är passé?

– Nej, absolut inte, säger Lennart Ejeby, rektor på SMI, men det gäller naturligtvis att vi förnyar oss och hittar nya målgrupper. Den gamla kärnan finns kvar, men vi vänder oss i dag även till bl.a. klasslärare inom grundskolan, förskolepersonal, kyrkomusiker och körledare.

FRÅN HELA LANDET

Det som skiljer SMI från andra högskolor är bl.a. att studenterna vid antagningen redan är verksamma som lärare. Under hela utbildningstiden fortsätter man dess-

utom att verka i sin hemmamiljö.

– Hälften av studenterna bor inte i Stockholm, säger Lennart Ejeby. De kommer tillresande från hela landet och vi har en stor betydelse för många mindre orter. Efter utbildningen blir de flesta kvar på sin gamla arbetsplats.

Verksamhetsformen medför emellertid också vissa problem. Studenterna, som i dag är 80 till antalet, finns på skolan 2-3 dagar i veckan och det gör att många aldrig träffar varandra.

Ingen av de 50 lärarna på SMI är heltidsanställd. Personalen är minimerad till totalt 2,5 tjänster inom administrationen.

STYVMODERLIGT BEHANDLADE

Som fristående högskola lever SMI under helt andra ekonomiska villkor än t.ex. de statliga högskolorna. Man får varje år en fast summa pengar som nu länge legat på ungefär samma nivå. Andra högskolor får ett bidrag per student. För år 2000 är det statliga stödet till SMI 7,5 miljoner kronor.

– Statsmakterna gödslar oss inte direkt med pengar, säger Lennart Ejeby. Jag beklagar mig inte, men lite styvmoderligt behandlade känner vi oss allt.

Samtidigt ställs nya krav på kompetens och utrustning. Det gäller inte minst den kostbara IT-utvecklingen inom musikundervisningen. Hur länge klarar ni detta?

– Vi försöker påverka regeringen, men det är inte lätt. Nu måste vi i stället hitta andra målgrupper, finansierare och samarbetspartners.

– Vi behöver mera samtal, säger Lennart Ejeby, gärna genom SMOK men också direkt med enskilda musik- och kulturskolor, om vilka behov som är aktuella.

GODKÄND VID GRANSKNING

Det är bara sex år sedan SMI fick sin examensrätt. Sedan dess har kontrollen av verksamheten ökat. Så sent som i höstas genomförde högskoleverket en kvalitetsgranskning, där man speciellt tittade på organisation, målbeskrivning och uppföljning. Skolan fick ett flertal rekommendationer om förbättringar av formalia, men besiktningen utföll med godkänt.

– Grundtonen i granskningen var mycket positiv, säger Ejeby.

Hur tror du Lennart Ejeby att SMI:s verksamhet ser ut om tio år?

– Den är betydligt mer gränsöverskridande, säger han. Kravet på en hög musikalisk kompetens finns kvar, men utbildningen är samordnad med andra konstnärliga utbildningar.

– Jag tror vidare på att kontakterna med arbetslivet är ännu mer påtagliga. Nya arbetssätt med lärarlag, där man tillsammans utvecklar verksamheter och samplanerar kring olika teman, finns redan nu, men kommer att bli ännu vanligare. Och samtidigt tror jag på individuell anpassning och möjligheten att skräddarsy utbildningar.

– Slutligen hoppas jag på ett större internationellt samarbete.

"Vi vill gärna ha en dialog med SMOK och med de enskilda musik- och kulturskolorna", säger Lennart Ejeby.
Foto: Nils-Gunnar Nilsson.

”
...Statsmakterna
gödslar oss inte
direkt med pengar
”

MUSIK och DANS

ALLMÄN KURS MED MUSIK. 1-3 år. Läs kärnämnen på gymnasienivå och klassisk musik. Antagning efter preparandkurs. **Ansökan: 30 april**

KAPELLSBERGS MUSIKSKOLA. 2-3 år. Välj klassisk inriktning eller jazzensemble. Antagning efter preparandkurs. **Ansökan: 15 mars**

DANSLINJE. 1 år. En bred och förberedande dansutbildning. Antagning efter preparandkurs med dansprov. **Ansökan: 15 april**

MUSIKHANDLENDARLINJE. 2-årig yrkesutbildning. Ger en pedagogik för att inspirera grupper inom t ex vård och skola till eget musikskapande. Antagning efter intervju/prov. **Ansökan: 30 mars**

www.harnosand.fhsk.se

0611-55 46 00

info@harnosand.fhsk.se

HÄRNÖSANDS
FOLKHÖGSKOLA
KAPELLSBERGS
musikskola

Det haltar betänkligt, Wedin

"Vad kan musiken lära av idrotten?" frågar sig Charlie Wedin i ett debattinlägg i Kultursmockan nr 6/1999. Det är ju allom bekant att Charlie är en auktoritet på området sponsring inom idrottssvärlden, men de paralleller han drar med kulturvärlden haltar betänkligt – här har han uppenbarligen inte lika god insikt. Låt mig ta några exempel:

Idrotten och kulturen (musiken) är två vitt skilda pedagogiska världar som står för två olika typer av fostran. Man kan säga att det rör sig om de hårda värdena mot de mjuka. De hårda värdena är de som styr idrotten: konkurrens, mätbara resultat, seriesegrar, medaljer, spelregler, bestämmelser, domare medan de mjuka värdena som styr kulturverksamheten är sådana omätbara storheter som grad av underhållning, känslspråk, estetik, fostran genom respekt för varandra och frihet under ansvar. Jag tror att denna skillnad är så fundamental att den gör det svårt för de två världarna idrott och kultur att ha en samsyn. Idrotten drar också till sig sin typ av utövare medan musiken och kulturen drar till sig sin.

Idrottens respektive kulturens exponering i media är också intressant att titta närmare på.

I de lokala medierna tar idrotten stor plats, det finns lokalpatriotiska journalister som skriver upp de lokala stjärnorna till att bli normgivande för hur man ska bete sig på en idrottsarena, trots att betendet inte alltid är efterföljansvärt. Språket som används för att beskriva idrotten av dess journalister är också speciellt, utformat som ett slags sportsvenska som får större och större spridning i media.

Språket är också direkt och har en lättillgänglighet som tilltalar även den mest ovane tidningsläsare. De lokala mediernas bevakning av kulturevenemang har en mycket lägre status. Dessa evenemang bevakas oftast av en allmänreporter, då speciella kulturjournalister inte finns att tillgå lokalt. En allmänreporter kan inte vara lika insatt i allt som denne får

till uppgift att skriva om. Det är inte alltid som reportern skriver med den respekt som kulturen kräver, och på det sättet får inte kulturen den rätta exponeringen i media. Man får ofta gå till specialtidningar (typ Kultursmockan) för att få musik- och kulturhändelser rättvist refererade. Och hur många utanför kulturens egen innersta krets läser dessa tidskrifter?

Möjligheterna att få sponsring hänger ofta ihop med den bild tilltänkta sponsorer fått genom media. Visst är det lättare att få sponsring för en elitverksamhet inom idrotten som marknadsförts i media, än för en kultursatsning (hur stor och professionell den än må vara) om den aldrig exponerats i pressen. Här kan jag dock se en möjlighet för oss kulturmäniskor att påverka: Vi måste bli bättre på att berätta för media vad vi håller på med, och göra det på ett sådant sätt att journalister lär sig hur de ska beskriva vår verksamhet. De måste få så pass stor erfarenhet att skriva om kultur att de kan lära sig vad som är värt att bevaka, och på vilket sätt det ska bevakas.

Visst är det så, som Charlie skriver, att idrotten har en folkrörelsetradition som går långt tillbaka i tiden. Över hundra år av folkrörelsearbete som utgått ifrån att idrotten förbördrar och att det är nyttigt att idrotta och röra på sig, har naturligtvis satt sina spår. Det är djupt förankrat i generation på generation, och är den grund på vilken idrottsrörelsen står. Kulturens folkrörelseförankring har tidigare varit marginell, men torde ha god potential att bli större i och med att generationer av musikutövare (födda på 50-/60-talen) nu får barn som också ska börja spela ett instrument eller utöva någon annan form av kultur. Denna föräldrageneration borde kunna fostras i att stötta sina kulturutövande barn, på samma sätt som alla "skjutsande idrottsföräldrar". Här finns en stor potential att bygga på, i form av stödjande och opinionsbildande föräldrasammanslutningar.

Dock tror jag vi får passa oss för att få en alltför föräldrastyrd verksamhet. Den

fallan har ju idrotten redan fallit i. Det är ofta föräldrar som är tränare och föräldrar som bestämmer tider åt sina barn. Många barn och, framförallt, ungdomar har i dag tröttnat på denna styrning, och söker sig i stället mot individuella sporter där de själva kan bestämma över sin verksamhet. Dessa individuella sporter växer sig nu allt starkare. Musik och kultur kan och ska till viss del utövas i grupp, men ändå med ett individuellt förhållningssätt. Man ska inte vara tvungen att hela tiden underordna sig gruppen. Det går ju bra att spela klarinett i sin ensamhet också, trots att samspel med andra är det som ger guldkant åt spelandet.

Charlie efterlyser motsvarigheter till idrottens cuper och sommarskolor. De finns redan i form av träffar och läger på helger och under sommarmånaderna. De har som funktion att folk ska få komma samman och bli bättre genom att ge och ta av varandra, och ibland genom att få lära sig mer av någon inbjuden "mästare". Man kan väl inte säga att dessa läger rakt av motsvarar idrottscuper, eftersom tävlingsmomentet saknas. Men så ska det också få vara, tycker jag, eftersom det är svårt att tävla i musik. Tävlingsmoment i musik och kultur kan ibland vara berättigade, men bara undantagsvis och inte på samma villkor som inom idrotten. Kultur ska också förbördras, men inte genom att alltid jämföra vem som är bäst och sämst. Kulturen är på det sättet mer demokratisk än idrotten: Här kan alla spela med alla, oavsett ålder och färdighetsnivå.

Jag tror inte att kulturen ska snegla för mycket åt hur idrotten gör för att knyta till sig barn, ungdomar och vuxna, utan snarare hitta ett eget sätt att bredda verksamheten på. Med en breddad och mer uppmärksam verksamhet gör man sig behövd, och är man behövd kommer också pengarna i form av kommunala anslag och sponsorpengar. Det kanske är så att kulturen och idrotten behöver snegla på varandra. Visst är det väl så att idrotten skulle må väl av att ta till sig litet av kulturens mjuka värden?

Christer Joald,
chef för Musikskolecentrum,
Örnköldsvik

Alice Tegnér-
dagarna 2000

Välkommen till
Alice Tegnérdagarna
i Karlshamn 14-16 maj 2000
Symposium kring barn- och ungdomsmusik
seminarier, workshops, konserter & projekt
för alla som arbetar med barn och kultur

Om barn- och ungdomskulturens ställning på 2000-talet, om kultur och lärande och kulturens roll i skolan.

Medverkar gör bl a: Stefan Casta, författare, Christer Wiklund, rektor musikhögskolan Piteå, Britt Louise Theglander, forskare, Per Sjöberg, SMoCK, Mats Trondman, Universitetet i Växjö, Björn Merkert, forskare,

Dunsö Kapell, Vocability, Låt & Leklaget, Gullan Bornemark, Avadå Band, Marie Alonso och Tummel

Sista anmälningssdag 7/4. Vill Du veta mer eller få ett program skickat, ring Pernilla Ekvall Uljeqvist tfn 0454-812 36, e-post pernille.e.ulljeqvist@karlshamn.se. Se hela programmet på Karlshamns kommuns hemsida www.karlshamn.se

Arr: Karlshamns kommun, Musik i Blekinge, Rikskonserter, Utvecklingscentrum för barn- och ungdomskultur i Växjö med stöd från Statens Kulturråd och Länsstyrelsen i Blekinge

Svar direkt:

Ditt synsätt är musikärelsens problem

Snälla Christer – det är sådana som du och det synsätt du företräder som är musikärelsens problem i ett folkrörelseperspektiv! Istället för att se möjligheterna till förändring så företräder du en finkulturell inställning om att det som benämns "kultur" (musik, konst och litteratur) är så speciellt.

De utgör inget särskilt folkslag (jag har kanske haft mer att göra med författare och musiker att göra än du anar) som sysslar med musik eller annan kultur. De befinner sig inte på något sätt på någon annan nivå när det gäller uttrycksförmåga, empati eller människosyn. De är helt vanliga människor!

Din beskrivning av ungdomsidrotten är bevis på dålig insikt. Det är inte fråga om någon hård och exceptionellt tävlingsinriktad fysisk matchkultur. Tvärt om är etik, moral, respekt, känsla för rätt och riktigt samt gemenskap och kamratskap signifikativt för idrotten. Med regler som är lika självklara som att inte spela eller sjunga falskt i en kör eller orkester.

Läs dokumentet "Idrotten vill" som kraftfullt kan tillbakavisa all populistisk vulgärkritik mot ungdomsidrotten. Att det sedan finns både ledare och föräldrar som hoppar över skaklarna i en så stor rörelse är mer undantag än regel.

Om dessa föräldrar får man tycka mycket – men utan dem skulle idrottens stå sig slätt i ledarrekryteringen och knappast få några lag som hade råd att åka till matcher och tävlingar. Skulle föräldrar och ungdomar få samma roll (bingolotter, plantsättning och tomglassinsamling) inom musikärelsen skulle de se helt annorlunda ut.

Idrotten kan faktiskt också skryta med att genom sitt eget studieförbund SISU avsätta pengar till kulturevenemang där just musik är ett ofta återkommande inslag. Och musikens roll inom idrotten har du ju stor egen erfarenhet av som konfrancier och musikallisk medverkande under Öringen 1994.

När dristar sig musikärelsen till att lägga in en fotbollsmatch för alla blåsar, fiolgnidare och gitarrkinkare som ett spännande avbrott?

Nu hoppas jag att debattlusten ökar ytterligare!

Charlie Wedin,

som inte gillar cello men väl dragspel

...och som vill påminna om att skidstjärnan Anders Bergström och tennissetts Mats Wilander har eller hade egna rockband.

Sluta puckla på varandra

Jag läser Bo Israelssons inlägg i Smockan angående kopieringsavtalet och kan bara konstatera att han inte har något nytt att tillföra debatten. Att ta till brösttoner och i raljanta ordalag slå ner på musik och kulturskolornas ledare gör honom inte trovärdig. Vi är nu inne i ett skede där vi skall hitta nya lösningar och inte puckla på varann med redan använda floskler.

Svenska kommunförbundet har haft en utredningsgrupp rörande kopieringsavtalet där jag var en av tre som representerade de svenska musik och kulturskolorna. I denna grupp var även förläggarna representerade.

Vi kom inte fram till några nya lösningar men jag tycker dock att parterna fick större förståelse för varandras synpunkter och jag känner att det går att föra en samsad diskussion med motparten när frågorna om kopiering kommer upp.

I det fortsatta arbetet ute på fältet kommer jag att lyfta fram punkter som jag vill arbeta för, och dessa är följande:

1) Ett avgiftssystem som grundar sig på redovisning av varje skyddad kopia som kopieras. Utveckling av Copy Mark systemet. Vid den försöksverksamhet som jag deltagit i har medvetenheten angående kopiering hos personalen blivit större

med ett redovisningskort i handen och med adekvat fortbildning i ämnet. Dessutom är inte all musik skyddad eller när "verkskydd" som det heter i lagtexten. Kopieringen i skolorna minskar. Exempelvis har kopieringen totalt sett på Kulturskolan i Halmstad minskat med 20 % jämfört med föregående år.

2) Möjlighet att kunna köpa musik i särtryck. Det är inte rimligt att en elev som skall spela en Chopinetyd skall behöva köpa en hela samlingen av etyder för flera hundra kronor.

3) Möjlighet att kunna köpa lösa orkesterstämmor till ett arrangemang.

Representanter för förlagen har meddelat att det inte finns intresse från deras sida att hålla med denna service. De menar att det är bättre att skolorna själva har ett kopieringsavtal och kopierar stämmor utifrån detta.

Det slutliga målet beträffande kopieringsavtalet, skall vara att inte behöva skriva något avtal alls, utan jag vill kunna vara helt laglig och köpa de kopior och särtryck från förlagen som behövs för verksamheten.

I dagens läge ger inte förlagen mej den möjligheten.

Olof Bengtsson,
rektor Kulturskolan Halmstad

Svar direkt:

Du har en öm tå, Olle

När jag läser ditt svar på mitt första inlägg i debatten om kopieringsavtalet är det bara att konstatera att jag trampat på en öm tå som tydligen sitter på din fot. Då kan jag också förstå att jag inte är trovärdig – varken i dina eller dina kollegors ögon – och det får stå för er.

Man kan, som så många gånger tidigare, konstatera att sanningen är svår att höra, Olle Bengtsson. Men eftersom du reagerar som du gör så har jag nått ett litet resultat i mitt inlägg, tack för det!

Du borde väl känna till att man inte kan utnyttja upphovsmannens arbete och förlagen hur mycket som helst. Eller hur?

Du skriver att det skall vara ett avgiftssystem. Helt klart, men då finns det ju inga pengar att köpa noter för, enligt en kollega till dig. Det är inte frågan om brösttoner – utan det är frågan om att gnällspikarna inom musikskolan skall få upp ögonen för vad kopieringsavtalet har för betydelse och funktion och vad det innebär – för som det är nu är det rött skynke för er.

Det är inte meningen att notmaterial skall framställas och sedan leverera enstaka exemplar som skolorna sedan, kostnadsfritt, kan kopiera. Det var ju kontentan av förra inlägget, från några musikledare, för då hade de ju inte råd att köpa

noter om det höjdes – och det hade dom tydligen inte innan heller.

Du skriver att kopieringen minskar. I vilken skola då, Olle Bengtsson? Du säger vidare att förlagen inte vill hålla med servicen beträffande lösa orkesterstämmor. Det är helt klart – det är bättre att använda kopieringsavtalet och sedan kopiera. Man måste ju tänka på sin egen verksamhet, såväl som musik- och kulturskolan tänker på sin.

Vad man kan utläsa från ditt inlägg så är det frågan om kopiering utan ansvar. Och är man ute i ett sådan resonemang då är det klart ett kopieringsavtal som gäller – och har man detta så kan man kopiera stämmorna utifrån detta.

Förlagen ger dig säkert den servicen du efterlyser, bara de vet att det är fakta i vad du säger avslutningsvis. Men det är det man inte vet, och därför måste avtalet finnas för att skydda upphovsmännen.

Tänk på det, Olle Bengtsson, så löser sig allt utan brösttoner. I övrigt hänvisar jag till tidigare insändare.

Bo Israelsson,
NFC Förlag

Gitarristen och improvisationsmusikern Tommy Lakso ledde flera uppskattade improvisationsseminarier. Tips och praktiska övningar för alla som ville "baka på".

Foto:
Greger Jacobsson.

Ett riktigt lyft i Piteå

- Av Greger Jacobsson -

- Det här är fortbildning när den är som bäst. Massor av nya intryck, tankar, visioner och inte minst givande möten med kollegor kring musik, musiklärarrollen och musikens roll i den allmänna skolan - en riktig vitamininjektion inför framtiden.

Brassläraren Anders Svahn från Kiruna var en av många deltagare på Musiklyftet i Piteå som visade och gav uttryck för både entusiasm och tacksamhet över kreativa musikedagar på Piteå Havsbad Konferens.

Inför den här andra upplagan av Musiklyftet hade arrangerande musikskolorna i Norrbotten, Musikhögskolan i Piteå, Framnäs Folkhögskola och konferensvärderna Nolia hoppats på en "snöbolls-effekt", med stigande antal deltagare - en förhoppning som dessvärre inte infriades, trots variation och mångfald i utbudet.

- Vi hade räknat med drygt 400 deltagare från landets musik- och kulturskolor, men det stannade tyvärr vid cirka 230. Bristande ekonomiska medel och/eller synpunkter på kursinnehållet har uppgetts som skäl, säger musikhögskolans utbildningchef Ingemar Jernelöf som tillsammans med Torbjörn Jacobsson Kiruna, Ulf Gustavsson Pajala och Bo Olofsson från Framnäs Folkhögskola ingått i arbetsgruppen för Musiklyftet.

UTVECKLAR KREATIVITET

- Information och kommunikation, två begrepp i tiden som alla talar om och dessutom två begrepp som i sig är så mycket musik, sa den inbjudna forskaren Stewe Gårdare och fortsatte:

- Musik och andra närstående konstformer tar vara på och utvecklar människors kreativitet som i sin tur underlättar arbete och kunskapsinhämtning i andra ämnesområden. Genom musiken utvecklas personlighet, förmåga till kommunikation liksom kraft och tillit till de egna idéerna och viljan att själv utveckla dem.

I seminariet kring Musik, IT och lärande berättade också Kenneth Olausson, tidigare musikhögskolelärare, men nu kreativ konsult och VD för Interactive Institute, om några mycket uppmärksammade internationella projekt kring musik och IT.

Välbesökta seminarier var även australiensiske pedagogikprofessorn Gary Mc Phersons föreläsningar om barnets tidiga musikalitet, förståelsen kring det musikaliska växandet och vetenskapliga undersökningar kring det instrumentala övandet många paraterar på vägen till musikalisk mognad och instrumental skicklighet. Från öra till hjärta löd rubriken på Lennart Winnbergs seminarium kring kreativt lyssnande och lärande på musikskolan, och hörselvärdskonsulenten Harriet Wiik berättade om örats anatomi, eventuell hörselnedsättning i samband med musik, tinnitus, ljudöverkänslighet och dess behandlingsformer.

Som gräddes på moset inramades Musiklyftet med jazzfestivalen Riviera Jazz. Det bästa och det mesta från Norrbotten liksom gästande grupper från Norge, Finland och Ryssland.

NYHET!

DIXON

SVERIGES NYA SKOLINSTRUMENT

Äntligen kan vi presentera Dixon's kompletta program med blåsinstrument. Från flöjt till tuba. Kvalitetsinstrument till oslagbara priser.

Samtliga instrument är servade med funktionsgaranti hos Tonwerkstan. Professionella instrumentreparatörer som servar och reparerar era instrument.

Behmbrogatan 5 D 611 34 Nyköping
Tel/fax 0155-21 97 77
e-post tonwerkstan@delta.telenordia.se

Norden

MUSIKIMPORT

Armstrong Artley BERGE CONN KING DIXON

Nybygget Fillinge 585 93 Linköping
Tel/Fax 013-13 511 09 Mobil 070-532 03 17 e-post nordenmusik@swipnet.se

SVERIGES
NYA SKOLSAX
INTRODUKTIONSPRIS
5.900:-
UNDER HELA 2000

"Selmerkopia" med register till höga F#.
Till skillnad från många andra skolinstrument har den mycket kraftigt gods. Mycket lättspelad, komplett med etui. Direktimport genom Norden Musik.

Göteborgs Ungdoms- orkester

Symfoni- orkesterkurs på Wendelsberg Folkhögskola 29/7-6/8 2000

För info ring: Sabine Karlsson, 031-20 91 24

På agendan i...

Dansare vid Kulturskolan Mirandas estetiska program under besöket i Colchester, England.

Foto: Britt-Marie Meyer.

...Mora

Kulturskolan Miranda från Mora – som 1998 valdes till årets kulturskola – besökte i höstas Colchester i England för att bland annat delta i en konsert. Bakgrunden till besöket är samarbetet mellan Miranda och en skola i Lettland respektive England. Behöver vi berätta att det blev succé?

"Thank You For The Music", klingar än i Swinburn Hall...

...Köping

Storbandfrossan i Köping blev en succé förra året.

Nu laddar musikskolan och övriga arrangörer för att göra om den bedriften.

– I år har Himlaväsen lovat att komma och köra seminarierna och vi ska försöka att genomföra ett massband tillsammans med Himlaväsen. Kanske kan det bli världens största storband, säger musikledaren Peter Björk.

Vad händer på din musik- eller kulturskola? Har ni – eller ska ni – genomföra något spännande? Under rubriken "Från fältet" kan du hjälpa oss i redaktionen med att berätta vad som hänt eller vad som är på gång på just din skola.

Skriv kortfattat och bifoga gärna en bild.

Av utrymmesskäl förbehåller vi oss rätten att redigera texten.

Vänliga hälsningar
Ulf Eklund, Redaktör

Skriv till: Kultursmockan, c/o Face it AB,
Box 212, 891 25 ÖRNSKÖLDSEVIK.
Märk kuvertet "Från fältet".

dansens folkhögskola

Visste du att

- ... vi startade vår danslinje 1985
- ... vi utökade med danshandledarlinje 1988
- ... vi haft 300 kursdeltagare i våra dansutbildningar
- ... vi haft kursdeltagare från de flesta orter i Sverige, även från andra länder
- ... många av våra kursdeltagare fortsatt på högre dansutbildning
- ... många av våra kursdeltagare startat egna dansgrupper/skolor
- ... många av våra kursdeltagare idag är yrkesdansare eller jobbar som danspedagoger

Välkommen med din förfrågan!

På vår folkhögskola kan du välja mellan

DANS- eller DANSHANDLEDARLINJE

Kristinehamns Folkhögskola KPS

681 32 KRISTINEHAMN

0550-392 50 www.kps.liv.se

Landstinget
i Värmland

Missa inte

Fyrverkeri festivalen

Halmstad 25 - 26 augusti 2000

Ett inspirerande evenemang för blåsorkester och blåsmusiker under ledning av ANDREAS HANSON

Information och anmälningsblankett genom rektor
Olof Bengtsson, Halmstads Kulturskola, 035 - 13 75 96

E-post: olof.bengtsson@halmstad.se

Christina Claesson skrev till politikerna:

"Löjligt att tala om undervisning"

-Av Ulf Eklund-

Lärarna är utbrända.

De misshandlas och trakasseras,
kallas hora och bög.

Det var vad författaren Christina
Claesson konstaterade under sina
två veckor på Stenkulaskolan i
Malmö.

Hennes brev satte fart på
skoldebatten.

Det var i september förra året som
Christina Claesson var inbjuden
till högstadieskolan för att hålla
skrivarverkstad med 28 elever i årskurs 8.

- Det jag såg av skolans värld är alarmerande och skandalöst. En generation håller på att gå åt helvete, säger hon och låter fortfarande upprörd - trots att det är ett halvår sedan händelsen.

I oktober skrev hon ett brev för att väcka kommunpolitikerna.

- Jag hade aldrig en tanke på att brevet skulle bli offentligt. Det har varit ett fruktansvärt rabalder här sedan dess, berättar

Christina.

I brevet till politikerna skriver hon:
"Större delen av lektionerna går åt till att försöka hålla klassen tyst, eller sittande, eller inom klassrummet. Eleverna kommer droppande en efter en, vartefter, och det är svårt att urskilja någon gräns mellan rast och lektion, början och slut. Ingen ber om ursäkt för att de kommer för sent, kanske för att det inte går att urskilja vad de skulle komma för sent till. Inte undervisning i alla fall. Eleverna tuggar tuggummi, dricker läsk, pratar i mobiltelefoner, studsar med basketbollar, springer runt och jagar varandra, hänger halvvägs ut genom fönstret, skriker högt åt varandra genom klassrummet. Några, som man knappt ser, halvliggare paralyserade över bänkarna och försöker drömma sig bort."

I RÄTT ÖGONBLICK

Responsen på brevet lät inte vänta på sig.
- Det var en reaktion som kom precis i rätt ögonblick och det var många som vitt-

nade om att de gjort samma iakttagelser som jag. Skillnaden var att de inte hade förmågan att sätta ord på det.

Har det enbart varit positiva reaktioner?

- Ja, till hundra procent.

Även från skolledning och lärare?

- De har inte hört av sig till mig. Jag vet att lärarna på skolan i fråga känner sig väldigt attackerade och rektorn på Stenkulaskolan hatar mig. Där är jag inte välkommen, men jag har fått mycket positiva svar från andra lärare och före detta lärare på andra skolor.

Christina Claesson beskriver situationen som ett misslyckande och att lärarna tar det så personligt är, enligt henne, det stora problemet:

- Det skulle vara så oändligt mycket bättre om man gjorde som rektorn i Luleå; gick ut och sa: "Jag klarar inte detta" - och anmäla sig själv för att bryta mot förordningarna. Vågar man inse att man inte klarar av det, så skulle man kunna börja på ny kula.

Vidare i brevet skriver Christina Claesson:

"Det är 28 könsmogna människor som i många delar av världen skulle anses stora nog att bilda familj. Här är de inte klara att lära sig stava."

Och som avslutning:

"Om jag vore rektor med civilkurage, i en sådan här skola, skulle jag börja med att säga: Vi har misslyckats med att ge eleverna en sådan undervisning att de kan godkännas enligt den läroplan som råder. Skolan har därför inget berättigande och stängs från och med i morgon."

Enligt Christina beror mycket av problemen på segregationen i Malmö.

- Jag ser ett samband mellan segregation och kriminalitet och det var det som gjorde mig så upprörd. Dessa barn går en så usel framtid till mötes om vi inte hjälper dem."

Har det blivit någon åtgärd eller uppföljning efter ditt omtalade brev?

- Ja, jag har fått ett brev från stadsdelsfullmäktige där de svarar med de vanliga flosklerna; "vi prioriterar barn- och ungdomsverksamhet" och "välkommen hit och ge oss konstruktiva förslag". Jag tror inte de vet vad prioritera betyder.

Tänker du anta utmaningen att bli kommunens rådgivare i skolfrågor?

- Nej, det är så många människor som har samma erfarenhet som jag, men inte har vågat eller haft möjlighet att komma till tals. När det plötsligt är en som kan sätta ord på detta så att känslor svallar, vill man gärna utnämna dem till någon slags orakel. Jag är ingen expert på att hitta lösningar, jag bara speglar verkligheten.

Fotnot: Stenkulaskolan är för närvarande stängd för renovering och under tre terminer bussas eleverna till provisoriska lokaler. Redaktionen sökte förgäves skolledningen för en kommentar.

Författaren Christina Claesson blev bestört över situationen på en högstadieskola i Malmö. Då fattade hon penna och skrev till politikerna.
Foto: Lars Ottosson.

"En generation
håller på att
gå åt helvete"

MIDI-SKIFTET förnyar musiken

– Av Nils-Gunnar Nilsson –

"MIDI-SKIFTET, förnyelse av musiken inom kultur-/musikskolor och kommunal fritidsverksamhet", där har ni den fullständiga beteckningen på Kosmos Clubs landsomfattande kampanj för introduktion av ny teknik i skolornas musikundervisning. Konceptet handlar bl.a. om MIDI-SKIFTET och elektronisk musikkomposition som en del av vitaliseringen av musikskolan, men det vänder sig också till andra skolor och fritidsverksamheter.

– Under våren genomförs en förstudie, där vi i första hand undersöker intresset ute i musik- och kulturskolorna, säger Joakim Persson på Kosmos Club.

– Vi ska även göra en marknadsundersökning i vår huvudmålgrupp – ungdomarna.

Samtidigt söker man nu medel för att kunna genomföra kampanjen. Några kommuner, bl.a. Växjö och Örnköldsvik, har redan visat intresse för projektet och Joakim Persson tror att fler kommer att haka på.

UNGDOMARNA DRABBAS

– Vi måste göra något för ungdomarna, säger han. De drabbas ofta i besparingstider och Musikskolan har i dag svårt att nå ut till ungdomar som inte redan finns i undervisningen. Man har också svårt att behålla intresset hos eleverna, när de kommer upp i tonåren.

Med hjälp av seminarier och workshops och med en kampanj via Internet är det tänkt att MIDI-SKIFTET ska lanseras ute i kommunerna. Avsikten är att åstadkomma förnyelse och fortbildning och att konkret visa vad unga människor efterfrågar inom musikkulturen.

– Vi vill förmå kommunerna att satsa på förnyelse av musikkulturen genom att erbjuda de unga ny teknik, säger Persson.

UTVECKLING AV MOBIL MUSIK

MIDI-SKIFTET är en vidareutveckling av Kosmos Clubs projekt Mobil Musik, som på flera platser i landet framgångsrikt inspirerat och fortbildat intresserade i att skapa elektronisk musik/klubbmusik och i arbetet som discjockey. Mobil Musik är numera vilande, men projektet finns kvar och fokuserar nu på att skapa mer permanent verksamhet.

Kosmos Club bildades 1994 med målsättningen att främja dans- och klubbkulturen och den musik som hör till i sammanhanget. Arbetet bedrivs ofta i projektform och bland verksamheterna kan nämnas olika events, musikarrangemang och musikworkshops.

– Pilotprojektet med workshopkurs i samarbete med lärare från kulturskolan i Stockholm startar förhoppningsvis under vårterminen 2000, säger Joakim Persson.

...signerat Daniel Hellström/Jonas Andersson

I detta nummer förklarar vi lite av datorns fysiska tillbehör, s.k. hårdvara.

Man kan dela upp datortillbehör i två olika kategorier: interna och externa. Interna tillbehör installeras inuti datorn och syns därför inte så mycket på utsidan utan endast i form av kontakter på baksidan eller i en öppning i datorns framsida. Ett exempel på ett sådant är hårddisken, där all din sparade information finns. Till de externa räknas bl.a. bildskärm och högtalare.

Kanske har du ett ljudkort installerat i din dator, vilket de allra flesta datorer idag har. Ett ljudkort är ett kretskort som sitter inuti datorn med några kontakter på baksidan för inkoppling av högtalare, mikrofon eller stereoutrustning. Med ett ljudkort kan datorn hantera ljud och därmed användas till att t.ex. komponera musik, lyssna på musik eller spela in ljud i cd-kvalitet. Med hjälp av en cd-brännare är det sedan möjligt att skapa sina egna musikskivor som kan spelas på en helt vanlig cd-spelare i din stereooläggning. En cd-brännare sitter oftast, precis som din dators vanliga cd-spelare, i en öppning på datorns framsida. Men det finns även externa cd-brännare som då med en sladd kopplas in på datorns baksida.

Något som datorer är mycket bra på är att behandla och manipulera bilder. Men först måste förstas bilderna komma in i datorn. Detta görs ofta med hjälp av en scanner. En sådan fungerar i stort sett som en kopieringsmaskin där bilden läggs upp och ner på en glasskiva och sedan läses av. En annan metod är att använda en digitalkamera, vilka blivit alltmer populära på sistone. Med en sådan tar du bilder precis som vanligt men istället för att framkalla filmen kopplas kameran till datorn och bilderna hamnar där istället. En bra digitalkamera är tyvärr ganska dyr idag och därför är scannern ett billigare och i många fall bättre val. Väl inne i datorn kan bilderna förändras på alla möjliga sätt, som t.ex. förändring av ljus och färg. Bilderna kan sedan skrivas ut på en färgskrivare.

Vi var tidigare inne på cd-spelare och nu har turen kommit till ännu en cd-spelare, nämligen DVD. En dvd-spelare ser ut precis som en vanlig cd-spelare. Men med en dvd-spelare finns möjlighet att se på film i datorn genom att allt fler filmer blir tillgängliga i dvd-format. Man kan då även koppla ett högtalarsystem av surroundtyp till datorn och uppnå sk. "bio ljud". När det gäller att titta på film i datorn finns också möjligheten att se vanlig tv på datorns skärm. Detta sker med ett tv-kort som monteras inuti datorn. Med ett tv-kort kopplas helt enkelt en antennsladd till tv-kortet och man kan sedan se tv-bilden antingen på hela skärmen eller, om man så vill, i en liten ruta medan man arbetar med annat. Nästa gång går vi in närmare på vad mjukvaran kan göra för nytta med en dator.

Violiner

- ALLA STORLEKAR -
Hyrköp fr. 95:-/mån
Justerade av
violinmakarmästare
Levereras med etui och stråke
över hela Sverige

NYLUND & SON
Tel: 018-13 15 19
Alsikegatan 2, 753 23 Uppsala

Eric Sahlström -Institutet

Fortbildningskurser:

Musikskolelärare 13-16 juni
Låtspel, dans, gehörslärläring
gruppunderv, samspel, arrangering

Ensemblekurs 24-28 juli
Samspel, arrangering på olika instr.
en ide- och inspirationskurs

Kyrkomusiker, kör 7-11 aug.

Sista anmälningssdag: 15 maj

Ta med familjen så kan vi ordna logi!
Goda rekreativsmöjligheter, bad,
naturområden och kulturmiljöer.

Anmälan och information:

Erik Sahlström-Institutet, 748 50 Tobo
Tel 0295-342 93, esitobo@algonet.se
Mer information: www.esitobo.org

Jan Euren,
Anders Carlsson,
Sune Jobansson,
Ulrika Jobansson,
Ulf Östholm och
Christer Holmström
reflekterar kring
ledarskap och
förändringsarbete
vid startseminariet
för ledarutbildning-
en CLS 2000.

Som jag ser det... Allt hänger ihop

Ibland roar jag mig med att leka "inte - leken".

När någon med enfass hävdar tex; "vi har en helhetssyn på verksamheten" så kan jag fråga mig vem som i dag säger att man inte har det. "I vår skola tar vi hänsyn till individen" blir med samma omvända logik - "i vår skola tar vi inte hänsyn till individen". Vem hittar vi som säger något sådant? - Ingen.

Så blir en massa värdeuttryck innehållslösa och bara tomma men tjusiga fraser om vi bara vänder uttrycken till sin motsats och märker att motsatsen inte finns.

Men är då detta bara tomma fraser och tjusiga floskler?

- Alla verkar ju vara så rörande överens när man klämmer dem på pulsen, motsatsen finns faktiskt inte. Eller?

Kanske finns motsatsen. Inte i de tjusiga fraserna utan i verksamheten, den konkreta skolverkligheten. Den är kanske inte så överfull av helhetssyn trots allt. Kanske tar man inte heller individualisering riktigt på praktiskt allvar, alla tjusiga fraser, maldokument, läroplaner och avtal till trots, eller...

Sedan slutet på 70-talet har jag haft förmånen att jobba med samverkan mellan musikskola/kulturskola och grundskola. Det har handlat om många skiftande uppgifter, allt från uppbyggnaden av verksamheter och det dagliga pedagogiska arbetet till utbildning i dessa frågor på musikhögskola och i fortbildning runt Sverige.

I början på 90-talet kunde samverkan ibland upplevas huvudsakligen som en strategi för överlevnad från musik och kulturskolans håll. I dag ser man förhoppningsvis denna samverkan som ett förenande av resurser för elevernas och vår gemensamma kulturs bästa.

Som jag ser det ligger det också flera finesser i att kulturskolan är i samverkan med den obligatoriska skolan.

Kulturskolan och den kultur den företräder löper mindre risk att bli isolerad från den "vanliga" skolan och det vanliga skolarbetet.

Kulturskolan bidrar till den samlade skolkulturen och bidrar till att kulturyttringar inte isoleras inom vissa små ämnen i skolan.

Kulturen når alla och inte bara de som har resurser att frivilligt välja den.

Kulturskolan får bidra till sanningen att människan och kulturyttringar hänger ihop på ett mycket större sätt än att lära sig

Vill bli bättre ledare

Nu är kursen för musik- och kulturskolans ledare igång. 24 rektorer från hela landet har anmält sig.

- Det är tio år sedan vi senast arrangerade en ledarkurs för cheferna i den här sektorn, säger Ants Viirman på Svenska Kommunförbundet.

Kursen som går under namnet CLS 2000, chef-ledare-strateg, genomförs i nära samverkan mellan SMOk och Kommunförbundet.

Det första seminariet fokuserade på begreppet förändring.

I arbetet med förändringstemat kartlades "branschens" närmiljöer, påverkansfaktorer som ungdomars förhållningssätt till musik- och kulturskolan idag och i framtiden, kultur i ett perspektiv av samhällsutveckling, den kommande lärarutbildningen och musik- och kulturskolan i kulturpolitiken.

- En mycket lyckad upptakt med en kompetent och utvecklingsbenägen grupp rektorer, konstaterar kursledningen Håkan Jönsson och Stefan Andersson efter fyra intensiva dagar på Vår Gärd i Saltsjöbaden.

spela klarinetten.

Som jag ser det handlar det ofta om att väga se kulturen - helhetligheten - som den sammanhållande kraften rent mänskligt.

En skola utan denna helhetliga sammanhållande kraft blir en skola där de ingående beståndsdelarna famlar efter sin plats och betydelse. Dessa delar kan vara lärare, elever, skolledare, ämnen, lektioner, med mera.

En skola med denna speciella kraft har en positiv skolkultur och är en god skola. Där har de ingående beståndsdelarna en given plats och ett meningsfullt sammanhang.

I min vision är skolan alltid medveten om att helheten är större än summan av delarna. Här lär man sig inte isolerade ämneskunskaper utan får i stället kunskaper i ett sammanhang. Man inser att skolan fungerar som en egen kultur och inte bara består av de människor som samlats där.

Inom denna skolans kultur finns också tydliga kulturella uttryck av estetisk natur som är typiska för den kultur de har uppstått i och därför värdefulla för människorna där. Så har den mänskliga kulturen alltid fungerat. De kulturella uttrycken fungerar också som en konkret brygga mellan skolan och världen utanför.

I min vision är skolans kultur en mycket viktig plattform för gemensamheter rent mänskligt. Det betyder att många olika människor möts och existerar tillsammans i aktivt samarbete. Det är i samarbetet och den nära kontakten mellan människor och grupper som en positiv gemenskap har en möjlighet att grundläggas och fungera. I denna del av skolans kultur blir också såväl gemensam etik som individuella ställningstaganden tydliga. Därför är vår skola viktig för att göra vår framtid gemensam tillsammans.

Denna vackra dröm kommer kanske inte att besannas överallt men om vi blundar för skolans roll när det gäller att bygga ett integrerat samhälle är en framtid i negativ segregation plötsligt mycket mer överhängande. Fram till tusenårs-skiftet tyckte jag att det var tydligt att segregation i olika negativa former ökade.

Tänk om det vänder nu när vi passerat en sådan stor symbolisk gräns...

Bästa hälsningar från

Ambjörn Hugardt

Musiken lever lokalt

- Av Nils Hansson -

*Trots snart ett halvsekel med rockmusik och nära två decennier med MTV
tycks ingen musik vilja bli riktigt global.*

Och fortfarande lyssnar större delen av världens befolkning på sin musik i kassettbandspelare.

Hunnit skaffa MP3-spelare än? DVD då? Minidisc eller cd-r för att spela in digitalt?

Den som vill starta en musiksamling har en uppsjö av möjligheter. Aldrig har branschen lanserat fler nya system för lagring eller uppspelning av musik än nu. Den som vill starta en musiksamling har en uppsjö av facktermer och bokstavskombinationer att välja på: DVD audio, MP3, DAT, Minidisc, SACD, hi-fi-video, liquid audio.

Och var sak kräver sin apparat. Högteknologin och slit- och släng-samhället går hand i hand, gårdagens apparater är allt oftare – och allt snabbare – antikvarier.

Den som köpte DCC- eller CD-i-spelare i 90-talets mitt satsade fel. De formaten är redan döda. Den som vill hänga med måste köpa en ny apparat oroväckande ofta.

Då har jag inte ens nämnt cd:n, som har varit musikbranschens standardformat i bara drygt tio år men redan hunnit dömas ut av flera förståsigpåare i branschen. Samtidigt – och motstridigt – har cd:n på senare tid uppgaderats och blivit inspelningsbar, i och med att så kallade cd-brännare har blivit billiga nog för vanliga konsumenterna att köpa.

Å andra sidan är inte ens vinylskivans tid ute, trots att den numera bara har bråkdelar av procent av marknaden. Discjockeyer och popnördar fortsätter att värda den, det finns märkvärdigt många små skivbolag som koncentrerar sig på vinyl och frågan är om det någonsin har getts ut fler titlar på tiotums vinylskivor än 1999.

Däremot verkar kassettbandets dagar vara räknade. Gå in i en stereoaffär och fråga efter ett nytt kassettdäck, risken är stor att de inget har. Enligt branschen vill du hellre ha en cd-brännare, en minidisc-spelare eller något annat. För den som söker kassettdäck finns det snart bara svindiga specialmärken i pyttesmå serier kvar.

Och samtidigt är kassettband vad större delen av världens befolkning lyssnar på. Vid sidan av radion, förstås. Alla de som inte bor i i-världen, alla de som inte har datorer, internetuppkoppling och råd att följa musikbranschens skiftande diktat, de har åtminstone – eller känner någon som har – en kassettbandspelare.

I Asien (Japan borträknat) står musik-kassetterna för ungefär 90 procent av

musikförsäljningen. I Afrika (Sydafrika borträknat) är siffrorna mer osäkra, men tendensen snarlik. I Östeuropa har musik-kassetterna 80 procent av marknaden.

I dessa områden bor närmare tre fjärdedelar av jordens befolkning.

Men det är naturligtvis inte dessa tre fjärdedelar som världens musikbransch i första hand siktar på. Det är inte där de stora pengarna finns. Obalansen i världen går igen i musikbranschen. Världens största ekonomiska stormakt heter USA också här, världens mest chauvinistiska likaså.

Jo, det finns siffror på det. Hela 91 procent av alla skivor som säljs i USA är producerade inom landets gränser. Det är världsrekord. Motsvarande siffra för Storbritannien är 48 procent, för Tyskland 43 procent och för Sverige 25 procent.

Det finns heller inget land som konsumerar lika mycket musik som USA. Mer än en tredjedel av omsättningen i världens musikbransch står amerikanerna för, drygt 34 procent. Europas omsättning är någon procentenhet lägre. Och Japans ungefär hälften av det. Ta bort Nordamerika,

Europa och Japan från statistiken och ynka 13 procent av världens musikhandel återstår.

Vissa förhållanden är rent skrättretande. Kina är världens största land, med en befolkning på bortåt 1,3 miljarder människor. Sisådär en femtedel av jordens befolkning. Men den kinesiska musikmarknaden är mindre än Hong Kongs och bara en dryg fjärdedel av Sveriges.

Ätminstone den officiella, därtill kommer en enorm piratverksamhet.

Samtidigt är USA också världens största exportör av musik. Naturligtvis. Men det är lätt att överskatta den amerikanska kulturimperialismens räckvidd. Förvisso är företag som Coca Cola och Microsoft spridda över hela världen, liksom vissa Disneyfigurer, men artister som Elvis Presley och Mariah Carey kan mycket väl vara mindre världsberömda än man i västvärlden normalt tar för givet.

Spelmannen Ale Möller berättar en sedelärande historia i häftet till cd:n med Stockholm Folk Big Band, det mångkulturella storband som han drog igång till

Forts. nästa sida

NYTT UTBILDNINGSPROGRAM

2000/2001

SMI ÄR EN FRISTÅENDE MUSIKPEDAGOGISK HÖGSKOLA

Grundutbildning 120 p

Instrumental/sång-pedagog
Afroensemblepedagog
Musik i grundskolan

Ansökan 15 mars

Påbyggnad 80 p

Ensemblepedagog
Röst & talpedagog med estetisk inriktning

Ansökan 15 mars

Kompetensutveckling 2000

Ett stort antal fortbildningskurser för musikalärer, klasslärare, förskolepersonal, kyrkomusiker och körledare. Sommarkurser, veckoslut, veckodagar.

Beställ vår kurskatalog!

Uppdragsutbildning

Fortbildningskurserna ges också som uppdragsutbildning på hemorten. Kan anpassas efter önskemål.

Kontakta SMI för kursuppläggning!

BESTÄLL VÅRT UTBILDNINGSPROGRAM!

Stockholms Musikpedagogiska Institut

Box 26164, 100 41 STOCKHOLM

tel 08-611 05 02 fax 08-611 52 61 e-post smi@smi.se hemsida www.smi.se

Tjuderuttan, sa räven- *sång och danslekar från förr till nu*

Utgivare: Riksföreningen för Folkmusik och Dans - RFoD, En bok för alla och Rikskonserter.

...innehåller över 100 sång- och danslekar med utskrivna melodistämman och i de flesta fall även ackordanalys. Sång- danslekarna är indelade i olika kategorier: "En i mitten", "långdanser", "ringdanser" och "Bro bro Breja". Till varje kapitel finns lättförståeliga beskrivningar till danserna med ständig uppmuntran till improvisation.

En cd-skiva följer med där medlemmar ur nätverket spelat in sina versioner av sång- och danslekarna. Användaren kan med lätthet lära sig sångerna och sprida dem på samma sätt som det alltid gjorts; genom den muntliga traditionen.

I slutet av boken finns ett antal register med indelningar efter leksätt textinnehåll, målgrupp etc. Det gör att användningen av Tjuderuttan sa räven kan varieras pedagogiskt på många sätt.

I dag när tiden diskuteras fram och tillbaka i skolan känns det roligt att bläddra i en samling dokumenterad tidlöshet. Tjuderuttan, sa räven, är ett bra initiativ till att ge sång- och danslekarna en rejäl skjuts in i framtiden. Lanseringen av boken kompletteras med lokala kursdagar runt om i landet under våren och sommaren.

Mia Engwall

A Vista - teknik- *Hur du blir en bättre notläsare Del 1*

Utgivare: Kenneth Holmström

Musikproduktion

...innehåller rytmbilder och är ingen vanlig rytmteknikbok. Här läses ord som bilder och ofta flera ord på en gång. Bilderna presenteras på ett metodiskt sätt med förklarande texter och många övningar. Den riktar sig till alla som vill utveckla sin förmåga att läsa noter, både till ovana notläsare och till dem som läser noter på en professionell nivå. Stor betoning läggs på gehör och i slutet av boken finns en handledning med förslag på studieplan.

Trist utformad, men för den nothungrige är

boken en höjare och finns intresset inledningsvis blir det bara bättre för varje sida. Och författaren kostar till och med på sig att vitsa till det redan i inledningen:

"Vet du hur man får en elgitarrist att sänka volymen?"

"Nej!"

"Man sätter ett notblad framför honom!"

Ulf Eklund

Visharmonisering

Utgivare: Bo Ejeby Förlag

Hans Grundbergs lärobok i konsten att sätta ackord till visor och enkla sånger. Boken vänder sig till studerande på musikgymnasier och folkhögskolornas musiklinjer, på musikhögskolor och i studiecirklar. Kan också användas av den som på egen hand önskar sätta sig in i en praktiskt fungerande harmonilära.

I bokhandeln kostar den cirka 195 kronor och vänder sig i första hand till de som redan kan läsa noter.

De lär inte bli besvikna.

Ulf Eklund

Musiken lever lokalt...

Stockholms kulturhuvudstadsår 1998. Under en turné satt hela bandet på en restaurang. På en vägg hängde en parafras på målningen "Nattvardens gåst", där Jesus och de tolv lärjungarnas ansikten hade bytts ut mot Västerlandets vanligaste ikoner: Elvis, Marilyn Monroe, James Dean och så vidare.

Av ett infall frågade Ale Möller sina medmusiker - människor som flyttat till Sverige från andra delar av världen - vilka av ansiktena de kunde placera. Och nästan ingen prickade något.

En liknande scen finns i Wim Wenders dokumentärfilm om den kubanska musikgruppen Buena Vista Social Club, där två av de gamla kubanska gubbarna har kommit till New York för första gången och står och tittar i skyltfönstret till en souveniraffär på några dockor av precis samma sorts västerländska ikoner. Och inte kan placera dem.

Trots snart ett halvsekel med rockmusik och snart två decennier med MTV tycks ingen musik vilja bli riktigt global. Den så kallade världsmusikens effekt har också varit begränsad, sett i ett större perspektiv.

Skivbranschen's färskaste siffror visar rent av att världens befolkning köper mer och mer musik från sina egna länder. Och att europeiska storsäljare allt oftare sjungs på andra språk än engelska. Den anglosaxiska dominansen är stor, men inte ökande. I länder som Pakistan, Thailand, Brasilien eller Egypten förblir den högst marginell.

Följaktligen torde den typiske musikklyssnaren än i dag, precis som för 20 eller 30 år sen, vara någon som lyssnar på sitt hemlands musik på en gammal kassettbandspelare. Eller en radio. Gissningsvis gäller detsamma även om 15 år. Men musikbranschen gör allt vad den kan för att ändra på det.

www.boras.se

Musikledare

till Borås Musikskola

Musikskolan i Borås har kulturnämnden som huvudman och bedriver frivillig instrumental-, ensemble- och orkesterundervisning för ca 2 000 elever. Dessutom har musikskolan ett omfattande samarbete med förskola, grundskola och gymnasieskola i ett s k köp- och säljförhållande. Budgeten omfattar ca 19,6 miljoner kronor och personalen uppgår till 58 ordinarie anställda. Ledningen består av musikledaren och två biträdande musikledare.

Kulturnämnden har i dagarna fattat ett beslut om att se över möjligheterna att starta kulturskola i Borås inom konstformerna musik, dans, teater, bild, form och design samt litteratur (skrivarskola).

Läs mer om Borås Musikskola på www.boras.se/kultur/musik/musiksko/

Vi söker Dig som

- har väl dokumenterad erfarenhet av arbete i ledande ställning
- är beredd att ta fullt arbetsgivaransvar för verksamheten, vilket bl a omfattar ekonomi- och personalfrågor
- har hög social kompetens och förmåga att entusiasmera, engagera och samarbeta med personal, elever och föräldrar
- har god pedagogisk insikt och ett starkt intresse för att utveckla skolan.

Tjänsten tillträds 1 juni 2000 eller snarast.

Ytterligare upplysningar lämnas av kulturchef Tommy Olsson, tfn 033-35 75 96, och tf musikledare Maria Normell, tfn 033-35 76 43. Företrädare för Lärarförbundets Skolledarförening är Ann-Christin Johansson, tfn 033-35 38 37, och för Skolledarna Urban Zander, tfn 033-35 86 89.

Välkommen med Din ansökan till Kulturkontoret, Box 856, 501 15 Borås, senast den 9 mars 2000. Bifoga löneanspråk och referenser. Märk ansökan med ref nr SM1/00.

Borås! Storstadens utbud, småstadens närhet. Föregångare i miljöfrågor. Entreprenöranda. Högskola, stadsteater, museer. Grönska. Billigt att bo, billigt att handla. Snabba kommunikationer. Service. Handelsstaden Borås.

BORÅS KOMMUN

Den kommunala musik- och kulturskolans ställning varierar oerhört mellan landets kommuner. Men det gemensamma tycks vara att framåtanda, öppenhet och förnyelse betecknas som garantier för framtiden.

Vad är det viktigaste för din skola just nu?

Anders Carlsson, rektor, musikskolan, Falkenberg:
– Det är att finna balansen mellan tradition och förnyelse. Att vi kan ge en musikalisk bredd och rika upplevelser både estetiskt och socialt

till våra elever, är några av våra ambitioner. Mer konkret arbetar vi med att introducera en blåarskola, i form av en grundkurs, där våra nioåringar erbjuds att komma och prova olika blåsinstrument.

Staffan Bergman, musikledare, kulturskolan, Skinnkatteberg:
– På kort sikt: Att lyckas med två samarbetsprojekt; en instrumentalfestival "Tutti-frutti-frossa" samt ett teaterprojekt.

På längre sikt: Att engagera en större procentandel av grundskolans elever i kulturskolans verksamhet och att möta fler barn, redan från 5-6 års ålder.

Anna-Karin Lundback, projektledare, kulturskolan, Jokkmokk:

– Viktigast är att vi på olika sätt tryggar kulturskolans fortsatta existens i Jokkmokk samt att vi lyckas locka hit kompetenta pedagoger.

När det gäller att rekrytera t.ex. dans- och musiklärare är det ganska svårt för en glesbygdskommun att hävda sig i konkurrensen med storstäderna. Där finns det ju ett mycket större kulturutbud och kanske mer lockande möjligheter för konstnärlig utveckling.

Idrotten ska betala för musiken

Idrottsrörelsen ska betala för all inspelad musik som spelas offentligt. I värsta fall kan en förening få betala för den musik som spelats de senaste tio åren. Det är SAMI, Svenska Artisternas och Musikernas Intresseorganisation, som nu ska ta itu med musiken inom idrotten.

– Vi kommer att beta av idrottsrörelsen uppifrån och ner. Den har faktiskt klarat sig undan tidigare, Stig Ståhl till tidningen Svensk Idrott.

Sedan början av 90-talet har det funnits ett normavtal med Riksidrottsförbundet.

– Vi har hittills inte haft möjlighet att följa upp avtalet, men nu är det dags, säger Stig Ståhl.

Lasse Berghagen kommer till Rikskonferensen

SMoK:s årliga rikskonferens ligger i år i Karlstad 29 – 30 mars. På programmet finns många aktuella och spännande rubriker. Musikterapeuten Birgitta Andersson kommer att föreläsa om kultur i vården, Tarik Saleh, journalist och programledare har valt "Hip hopens universum" som sitt ämne. Läkaren och författaren Christina Doctare med flera namnkunniga föreläsare kommer. Och så ska konferensdeltagarna få dela Lasse Berghagens kultursyn just innan Årets Musik- och Kulturskola ska kora.

Kulturminutern till MIDEM 2000

I fjol handlade det om handelsminutern Leif Pagrotsky. Nu är det kulturminister Martita Ulvskogs tur. Enligt uppgifter reser hon till Cannes för att delta i MIDEM 2000. I likhet med Pagrotsky är syftet att stötta den framgångsrika musikexporten.

Kulturministern kommer att stötta branschen genom sin närvaro och genom att besöka musikförlagens monter på utställningen, ställa sig till förfogande för en presskonferens och även närvara vid de engelska bandens showcase.

Nya länskonstnärer i Örebro och Kalmar

Regeringen har beslutat om statsbidrag till 29 länskonstnärstjänster runt om i landet. Sex av tjänsterna är nya.

Örebro läns landsting får två nya tjänster, en inom dansområdet och en med inriktning på bildkonst. Regionförbundet i Kalmar län får en ny tjänst inom bildkonstområdet. Västra Götalandsregionen får två nya tjänster, en med inriktning på dans och en med inriktning på bildkonst. Landstinget i Värmland får en ny tjänst med inriktning på form och design.

Därutöver innebär dagens regeringsbeslut att fortsatt stöd lämnas till 23 länskonstnärstjänster i hela landet, varav tolv tjänster för dans, nio för bildkonst, en för musik och en för teater.

FöreningsSparbanken vill sponsra nytt Rocktåg

FöreningsSparbanken flyttar över sina pengar från sponsring till events där de själva kan vara delaktiga. Högst på önskelistan står en nytt Rocktåg, enligt Claes Fagerström, marknadschef på banken.

– Vi känner till önskemålet och diskuterar med dem, säger Staffan Holm, VD på EMA, till tidningen Eventertain.

Håkan Hagegård blir professor

Operasångaren Håkan Hagegård har utsetts till professor i sång vid Norges Musikhögskola. Sedan han slog igenom internationellt som Papageno i Ingemar Bergmans filmatisering av Mozarts "Trollflöjten" har han haft en stor karriär på de ledande operacenerna runt om i världen. Håkan Hagegård tillträder sin professur den 1 augusti.

Jazz på schemat i musikskolan

Jazz ska åter in på schemat bland ett flertal musikskolor. Det norrländska musikskolorna har nämligen inlett ett samarbete för att utveckla jazzundervisningen.

– Vi märker att det finns ett behov bland eleverna. Intresset för jazz är mycket större nu än för tio år sedan, säger Fredrik Norén, en av initiativtagarna.

Utbildning i folkmusik och dans

Vid Eric Sahlström-Institutet i Tobo planeras för fortbildning för landets instrumentallärare vid musik- och kulturskolan, 13-16 juni. Efter avslutad kurs ska deltagaren ha en repertoar, kännedom om stil och uttrycksmedel, samt viss kunskap om tradition och spelsätt.

Grund- och vidareutbildning
för ensembleledare
i musikskolor och
amatörorkestrar

Nivå 1: start sept. 2000
Nivå 3: start januari 2001

Informationsfolder och
anmälningsblanketter rekvideras
från
DIS/Per Granelid
tel: 0703-49 21 64
e-post: pgranelid@algonet.se

SMM • R5AO • RUM • SOR

Den geniala idén

www.nilton.se

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop

Transportera • Förvara

I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Kålleröd
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Drömtjejen

-Av Ulf Eklund-

Många älskar henne i "Kristina från Duvemåla".
Men det är minst lika svårt att inte bli förtjust
i privatpersonen Helen Sjöholm.

Hej Helen, hur mår du?

- Tack, jag mår prima.

Den breda publiken sammanknippar dig med Kristina i musikalen "Kristina från Duvemåla", men du sysslar ju med annat. Vad gör du just nu?

- Jag har precis avslutat en turné med Myrra Malmberg. Och just nu är jag inne i en slags mångsysslartid där jag bland annat planerar för hösten då jag ska ute på en liten turné. Man kan säga att det handlar om en slags vispop, jag utgår från visor och vi ska besöka små orter i Sverige.

Upplever du det tröttsamt att ständigt bli förknippad med Björn och Bennys musikalsuccé?

- Nej, det kan jag inte påstå för jag har trivts så himla bra med det, så det gör ingenting. Visst kan jag ibland mötas av att man alltid vill höra Kristina-låtar och ibland blir jag tvungen att göra publiken besviken. Jag är inte inne i föreställningen längre, men eftersom jag fortfarande sjunger musiken blir "Kristina från Duvemåla" aldrig ett avslutat kapitel. Har du lärt dig mycket av rollen som Kristina?

- Ja, visst. Jag bottenar mycket mer nu. Jag finner ett sätt i rösten att uttrycka känslor med sång som inte behöver vara vackert eller snyggt. Du bildade med Lars T. Johansson och Ehrling Eliasson sånggruppen "Just for fun". Musicerar ni tillsammans fortfarande?

- Å, de var länge sedan. Jag tror det var 1993 vi senast spelade ihop, men vi har lite småkontakt ibland så vi håller koll på varandra. Vi hade så vansinnigt roligt tillsammans, jag har aldrig skrattat så mycket i hela mitt liv som med Ehrling och Lasse och jag utvecklades mycket under den perioden.

Du har många TV-jobb bakom dig. Är det annorlunda jämfört med att stå på scen framför en "levande" publik? Vad är roligast?

- Jag har egentligen gjort ganska lite TV och det har aldrig varit aktuellt med någon TV-show eller något liknande. Det har ofta handlat om

caféprogram med publik och då blir skillnaden inte så stor.

Har du någon superfavorit. Typ: "det där är det roligaste jag någonsin gjort"?

- Jag kan aldrig säga så. För jag har upplevt massor av häftiga grejer, så det är svårt att rangordna, men när livet drar mot sitt slut kommer alltid "Kristina från Duvemåla" vara en stor grej. Det är jag övertygad om. Vilket förhållande har du till landets musik- och kulturskolor?

- Genom kommunala musikskolan har jag upplevt mycket gott. Jag har spelat piano, sjungit solo och i kör, så det kan jag inte tala mig nog varm för. För mig har musikskolan varit en jättestor inspirationskälla.

Följer du den "politiska debatten" kring landets kommunala musik- och kulturskolor?

- Nej, det kan jag inte påstå. Men min uppfattning är att om man skär i den verksamheten så blir skadorna extremt tydliga på lång sikt. För då förlorar vi värderingar, gemenskap och väldigt mycket av det som är grundläggande för att ett samhälle ska fungera.

Hur menar du?

- Jag menar att det finns ett så starkt uttrycksbehov, inte minst hos ungdomar, som kommunala musik- och kulturskolor kan uppfylla. Funkar den, som i Sundsvall då jag var yngre, håvar det upp så oändligt mycket.

Tycker du att den så kallade populärmusiken får för stort utrymme/uppmärksamhet i jämförelse med exempelvis musikproduktioner och klassisk musik?

- Kvalitetsmusik finns nog inom alla sorters musik och därför borde alla vara representerade. Det jag tycker är synd är att livemusiken har försvunnit både från radio och från TV. Det är tråkigt.

Om du plötsligt blev både skol- och kulturminister, vad skulle du slänga dig över först?

- Ja, jag skulle se till att skolteatern kom på fötter igen. När jag gick i skolan bussades vi till teatern vid

Foto: Janerik Henriksson/Scanpix Sverige AB

flera tillfällen och det tror jag inte det finns pengar till i dag.

Till sist: har du något större projekt på gång? Något du kan avslöja för Kultursmockans läsare redan nu?

- Nej, tyvärr. Men jag kan berätta att materialinsamling pågår för att få ihop till en egen skiva. Det är det, tillsammans med att få göra musikteater igen, som jag drömmer om.

Namn: Helen Sjöholm.

Ålder: 29 år.

Familj: Pojkvännen Tomas i Malmö.

Bor: I lägenhet i Enskede utanför Stockholm.

Yrke: Sångerska.

Tjänar: Det går upp och ner, men har så hon klarar sig.

Kör: Inget. Åker kommunalt och älskar X2000-tåg.

Läser: Just nu "Dinas bok" av en norsk författare.

Lyssnar på: Inte så mycket. Uppskattar tystnaden.

Ser på TV: Sena filmer och "Vänner" i kanal 5.

Skrattar: När hon tänker på tiden i "Just for fun" och med sin bror och syster.

Gråter: Då och då, men inte speciellt ofta. Senast när mormor gick bort.

Älskar: Mat i alla dess former.

Hatar: Nynazism.

Håller tummarna för: Sin lillasyster som provar till scenskolan.